

naša luč

1975

5

splošna deklaracija o človekovih pravicah

Med državami podpisnicami je bila tudi Jugoslavija.

Ob tridesetletnici te važne mednarodne listine objavljamo njeno besedilo v nadaljevanjih in ga razlagamo.

ČLEN 11. — 1. Vsakega človeka, ki je obdolžen kaznivega dejanja, je treba imeti tako dolgo za nedolžnega, dokler ni v skladu z zakonom dokazana njegova krivda v javnem postopku, pri katerem so dane vse možnosti, potrebne za njegovo obrambo.

Razlika med demokratskimi in policijskimi družbenimi sistemi je tudi v tem, da imajo prvi obtoženca za nedolžnega, dokler se ne dokaže nasprotno, drugi pa za krivega, dokler se ne dokaže nasprotno. Glede spoštovanja človeka je torej med obema sistemoma tako velika razdalja kot med nebom in peklom. Pa tudi glede življenja v njih.

2. Nihče ne sme biti obsojen zaradi dejanja ali opustitve dejanja, če to v trenutku, ko se je zgodilo, po državnem ali mednarodnem pravu še ni bilo kaznivo. Prav tako ni dovoljeno izreči nobene težje kazni, kot je tista, ki je bila določena v trenutku, ko je bilo izrečeno kaznivo dejanje.

Temu členu je botrovalo spoznanje, ki velja tudi za odgovornost človekovih dejanj tudi pred svojo vestjo: pravilnost ali nepravilnost dejanj se sodi po trenutku, v katerem je bilo storjeno, oziroma po spoznanju, ki ga je nekdo v trenutku storitve imel. Vsa kasnejša jasnejša spoznanja ne morejo na že storjeno dejanje več vplivati.

ČLEN 12. Nihče ne sme biti izpostavljen samovoljnim posegom v svoje zasebno življenje, v svojo družino, v svoj dom ali svoje dopisovanje, prav tako ne napadom na svojo čast in dobro ime. Vsak človek ima pravico do pravnega varstva pred takimi posegi in napadi.

Posegi so samovoljni takrat, ko nekdo moti tuje življenje tako rekoč zaradi svojih muh. Kakor so taki posegi v demokratični družbi skoraj nemogoči, saj bi se moral neupravičeni motitelj tujega življenja bati sodišča, so pa v nedemokratični družbi precej znana stvar. Peščica nosilcev oblasti v samozvani družbi vidi v skoraj vseh občanih nasprotnike tega nedemokratičnega sistema in se stalno boji za svojo oblast. Zato posega na najrazličnejše načine v zasebnikovo življenje, v luči nepristranske pravice seveda protizakonito: špijonira posameznike, kliče jih na razgovore na tajno policijo, prisluškuje telefonskim razgovorom, nadzira „najbolj nevarna“ stanovanja s skritimi mikrofoni, cenzurira pisma (običajno neopazno, da ne bo vsakdo vedel za to!), svoje nasprotnike napada v javnih občilih kot sovražnike ljudstva.

Slehernik ima naravno pravico, da ga sodišče pred takimi posegi in napadi štiti. A kako naj občan uveljavi to svojo pravico v družbah, kjer je tudi sodstvo v službi sistema?

ČLEN 13. — 1. Vsak človek ima pravico do svobodnega gibanja in svobodne izbire bivališča znotraj svoje države.

Samo nepristransko sodišče sme komu iz pravičnih in dokazanih razlogov omejiti svobodo gibanja in svobodno izbiro

bivališča znotraj njegove države. Pravičnost razlogov se seveda meri po koristih vseh občanov, ne pa po koristih nekega krivičnega sistema.

2. Vsak človek ima pravico zapustiti katero koli deželo, tudi svojo; prav tako ima pravico, da se v svojo deželo vrne.

Tudi ti dve pravici: pravico izselitve in ponovne vselitve, sme komu omejiti le nepristransko sodišče.

ČLEN 14. — 1. Vsak človek ima pravico poiskati si v drugi deželi zatočišče pred preganjanjem in ga tam uživati.

Ta člen uzakonja predvsem tako imenovani politični azil. V demokratskih deželah se ni treba političnim nasprotnikom vladajoče stranke bati preganjanja, zato si ti ne iščejo v tujih deželah zatočišča. V nedemokratskih deželah je pa to seveda drugače. Koliko primorskih Slovencev se je v času med obema vojnama umaknilo pred fašizmom v Jugoslavijo! Koliko koroških Slovencev si je po koroškem plebiscitu leta 1920 poiskalo svoj novi dom v osrednji Sloveniji! In koliko demokratskih Slovencev si je po koncu zadnje vojne izbralo svojo novo domovino zunaj mej SFR Jugoslavije!

2. Na to pravico pa ne more računati v primeru, da ga preganjajo zaradi nepolitičnih zločinov ali zaradi dejanj, ki nasprotujejo ciljem in načelom Združenih narodov.

V tem členu je ponovno poudarjena vrhovna moč pravice: le nepristransko sodišča smejo v imenu pravice omejiti komu tudi njegovo pravico izselitve, če se je namreč prizadel prekršil proti resničnim koristim družbe. (Bo še)

*Slika na naslovni strani:
Stanovi (planšarije) na Dednem polju v bohinjskih planinah.*

Da bo resnica vstala iz groba

V Trstu izhajajoči „Novi list“ je objavil pod gornjim naslovom za letošnjo Veliko noč premišljanje, ki se nam zdi za nas kristjane kot program, in ga zato v celoti ponatiskujemo:

Svet je poln trpljenja, krivic, nasilja, zatiranja, izkoriščanja in besnega fanatizma. Toda najhujša od vseh je laž. Laž, ki suvereno vlada nad širnimi deželami in hoče veljati za resnico.

Resnica je bila obsojena od velikih duhovnov laži in od njim uslužnih Poncijev Pilatov, križana in položena v grob, kakor nekoč Jezus Kristus. Njeno mesto pa je prevzela laž, ki se daje zdaj častiti za resnico in nas sili, da jo poslušamo.

Laž ima nešteto glasov, k nam prihaja z glasovi televizije in radia, časnikov in revij, literature in lažne znanosti, filozofije in umetnosti. Odeva se celo v obleko teologije.

Tisti, ki nam je do resnice (in pravice, ki je neločljivo povezana z njo), vedno spet oznanjamo, da bo resnica vstala. „Resnice ni mogoče ubiti,“ pravimo in se zanašamo, da bo vstala od navidezne smrti in spregovorila ter pregnala moro laži, ki nas tlači.

Toda polasča se nas potrtost, ker postaja laž vse bolj predrzna in veljavna, glas resnice pa molči. Potrti čakamo kakor Jezusovi učenci po nje-govi smrti na križu in pokopu, ali bo res vstal, kakor je bil napovedal.

Toda resnica ne more vstati sama od sebe, vstane lahko le po ljudeh, ki jo ljubijo in jo imajo v časti. Od mrtvih lahko vstane le po nas in spregovori po nas. Tega pa ne more, če se skrivamo in smo boječi kakor apostoli po Jezusovi smrti. Vstane lahko le po našem pogumnem pričevanju.

Zato ne bodimo pasivni do življenja in dogajanja, do laži, ki se nam vsiljuje v obliki gesel in demagoških zveličavnih ideologij, podivjane svo-bode močnih in drobnega prahu vsakodnevnega potvarjanja resnice, prahu vesti, ki so samo polresnice, prahu, ki si prej ali slej najde pot v vsako dušo in jo začne napravljati neobčutljivo!

Bodimo budni in dejavni, odporni proti laži in sprejemljivi samo za resnico! Postanimo njeni nosilci in pričevalci! Ljubezen do resnice bomo dokazali z dejanji in z življenjem, ne pa le z besedami.

o

Ob tridesetletnici konca 2. svetovne vojne bo v slovenskem prostoru spet napisana in izrečena ploha besed v črno-beli tehniki, po načelu „Gorje premagancem!“ Resnica še ne sme na dan, čeprav narod nagonsko slutiti, da tiči ta drugje kot v slovesnih besedah zmagovalcev.

Seveda je lahko klevetati svoje medvojne nasprotnike po časopisih, revijah in knjigah, če se ti ne morejo braniti. A junaško to početje ravno ni. Pa tudi pošteno ne.

Vsaj žarek resnice o medvojnem dogajanju v Sloveniji je te dni prodri na dan izpod peresa Edvarda Kocbeka, krščanskega socialista, soustanovitelja OF, vodstvenega funkcionarja, kasnejšega ministra v Beogradu. Ta go-vori o „očitni neresnici“ in „potvorbi“ Kardelja v izjavah o OF in o med-vojnem partijskem „vsiljevanju s silo in zvijačo“, „nasilju“ in „tihem terorju“. (Več na str. 39.)

naša luč

1975 5

mesečnik
za slovence
na tujem
leto 24
maj 1975

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	2 angl. f.
Avstrija	75 šil.
Belgija	170 bel. fran.
Francija	20 fr. fran.
Italija	2200 lir
Švica	16 š. fran.
Nizozemska	12 n. gld.
Nemčija	15 n. mark
Švedska	20 š. kron
Avstralija	5 av. dol.
Kanada	6 kan. dol.
ZDA	6 am. dol.

Razlika v cenah je po-gojena zaradi neenakih poštnin v posameznih dr-žavah in različnih deviz-nih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo po-verjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

za vas smo nabrali najbolj zanimive

novice od doma

ALPINIZEM

Ob podvigih naših planincev na himalajske velikane je prav, če se spomnimo na Valentina Staniča in Jakoba Aljaža, naša pogumna duhovnika, ki sta prva začela odkrivati lepote naših gor. Njuno delo sta nadaljevala dr. Julius Kugy iz Gorice in dr. Henrik Tuma iz Ljubljane. Vsi ti možje so bili preprosti in skromni, a svetli kot naše gore, ki kot bakle svetijo nad somrakom človeške izprijenosti. (Dr. Avčin).

DESET VESELIH LET

V ljubljanski športni hali Tivoli je Lojze Slak s „Fanti iz Praprotna“ pred nabito polno dvorano proslavil desetletnico svojega javnega nastopanja. „Veste, veliko raje igram kot govorim,“ je dejal na slavnostnem koncertu Lojze, „toda danes se želim zahvaliti vsem so-

delavcem ansambla ne le za požrtvovalno delo, ampak tudi za prijateljstvo, ki je vseh deset let vladalo med nami, ki je bilo vedno pórok, da smo toliko časa lahko ostali skupaj.“ Na slavnostnem koncertu so prejeli dve zlati in srebrno ploščo. Celoten izkupiček koncerta je ansambel namenil Društvu hromih SR Slovenije.

IZREDNI VLAKI

Ob velikonočnih počitnicah so jugoslovanske železnice poskrbele za 26 izrednih vlakov. Rednim pa so dodali še 542 vagonov. Z njimi je pripotovalo v domovino 40 tisoč zdomcev, zaposlenih v Nemčiji, Švici in Avstriji. Tokrat so imeli potniki z vlakom več sreče kot avtomobilisti, ki so naleteli na zasnežena pota, prelaze in zato dolge zastoje.

NOVA PLOŠČA

„Consortium musicum“ je izdal novo, trinajsto ploščo slovenske cerkvene glasbe. Na plošči so pesmi za vstajenijsko procesijo in druge praznične pesmi. Pesmi spremlja zvonjenje iz Poljan nad Škofjo Loko. Naprodaj je v Zadrugi katoliških duhovnikov v Ljubljani (Resljeva cesta), v župnijskih uradih in na škofijskem ordinariatu. Za vse Slovence po svetu je ta plošča velika obogatitev.

„OGNJIŠČE“

Mladinski verski list „Ognjišče“ praznuje svojo desetletnico. Začelo je izhajati kot „Farno ognjišče“ v Kopru in Postojni. Prvotno so ga ročno razmnoževali. Že naslednje leto so ga tiskali v 5.000 izvodih. V nekaj letih pa je za slovenski prostor doseglo zavidljivo naklado 84.000. Številka sama opravičuje

med vestami smo brali:

TUDI TA NEUSPEH SMO USPEŠNO PREBRODILI!

NAPAKA JE V TEM, DA IMAMO ŠE VEDNO ISTI REPUBLIŠKI KLJUČ, KLJUČAVNICE PA SO ŽE ZDAVNAJ ZAMENJALI.

OD NAVDUŠENJA SO GA NOSILI NA RAMAH, POTEM JIH JE PA ZAJAHAL.

LAŽE JE PRITRJEVATI TUJEMU MNENJU KOT IMETI SVOJE.

DELAVEC BO SVOJO VLOGO NAJBOLJE ODIGRAL BREZ SUFLERJA.

PUSTILI SO USTVARJALCU, DA JE RAZŠIRIL KRILA, DA BI VEDELI, KAKO VELIKO KLETKO POTREBUJE.

svoj obstoj in pomembnost svojega poslanstva. Vsaka številka je dobro pripravljena in jo bogatijo izvirne priloge. Mladina list rada prebira. Poleg revije so izdali še 16 knjig v zbirki „Žepna knjižnica“ in 10 knjig v zbirki „Mala knjižnica“. Ob tem ne smemo mimo pomoči bolnikom, misijonarjem in poštne predala dobrote, mimo neštetih mladinskih srečanj, romana bolnikov in vrste dobrotelnih akcij, ki jih je organiziralo vodstvo „Ognjišča“. Ob „Ognjišču dobrote“ se vse srečuje.

POKOJNINE

Predlog družbenega dogovora o uskladitvi pokojnin v letu 1975 zahteva še dodatno 5% povišanje. To je potrebno, da bi se čimbolj približali dejanskemu stanju življenjskih stroškov, ki so se v minulem letu povišali za 23%. Zahteva mora še prej sprejeti in odobriti republiška oblast.

POROKE-RAZPOROKE

Zavod SRS za statistiko je pri-nesel zanimivo statistiko porok in razporok v Sloveniji. Poroke: 1970 — 14.115, 1971 — 14.505, 1972 — 15.224, 1973 — 14.890, 1974 — 14.842. Razporoke: 1970 — 1.970, 1971 — 2.052, 1972 — 1.891, 1973 — 1.988, 1974 — 3.035.

STUDENTSKI DUHOVNIK

Po vseh večjih župnijah v Sloveniji imajo lepo organiziran mladinski verouk. Mladi se ga radi udeležujejo, poglabljajo svojo duhovnost in iščejo svoj prostor v življenju. Študentje visokih šol in univerze imajo tudi svoja redna srečanja. Nekaj časa so jih vodili samoiniciativni duhovniki. Že tri leta pa vodi in organizira verska predavanja in srečanja duhovnik, ki je namenjen samo študentom. Vsako nedeljo imajo študentsko mašo pri frančiškanih, študijske večere in verske pobožnosti. Vse to jim pripomore, da lažje odkrivajo Boga v njih samih in v življenju.

SKLAD „LAČNI OTROK“

V Zagrebu je bila skupščina sklada „Lačni otrok“. Sprejeli so nov statut in izvolili nove organe. Določili so tudi programsko usmeritev in delovanje sklada. Njeno delovanje je dovoljeno le v skladu z družbenimi organizacijami. Slovenski verniki so preko listov „Družina“ in „Ognjišče“ zavzeto sodelovali in doprinesli velik delež v pomoči lačnim tretjega sveta. Od lanskega leta je oblast iz nerazumljivih razlogov tako pomoč preko listov „Družina“ in „Ognjišče“ prepovedala!

Biljsko jezero leži dobra dva kilometra nad Medvodami. Nastalo je, ko so zajezili Savo.

VOZNIŠKA DOVOLJENJA

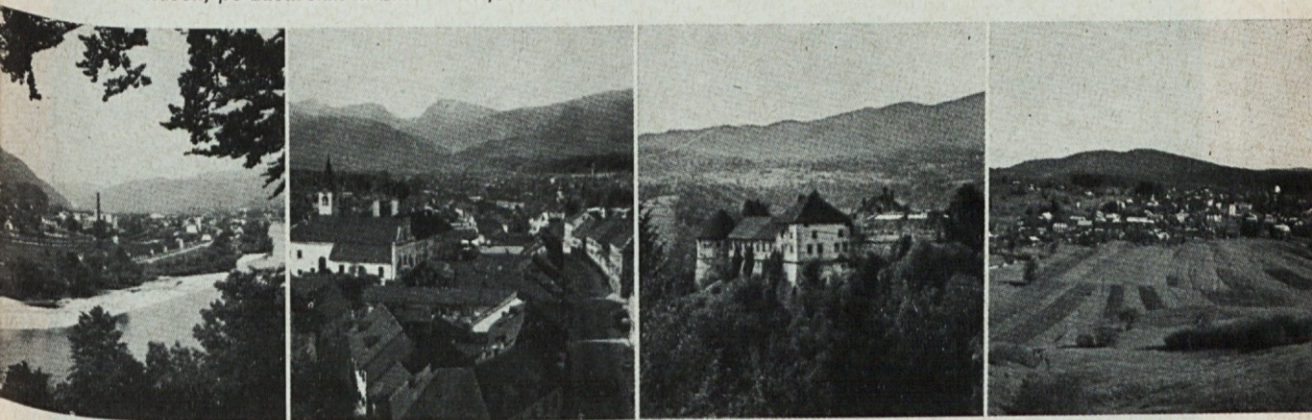
Vozniška dovoljenja na novem obrazcu bodo izdajali od 1. januarja 1976. Novo vozniško dovoljenje bo iz posebne snovi z ustreznimi mehaničnimi in kemičnimi pisalnimi strojem in slika bo pritrjena tako, da se je ne bo dalo zamenjati. Obrazci novega dovoljenja ne bodo v prosti prodaji.

(Dalje na str. 10)

Kamnik (na desni) je staro mesto v slikoviti legi pod Kamniškimi planinami. Litija, mesto ob Savi, je središče naselij po zasavskih hribih.

Turjak, vas ob kočevski cesti, je znan po svojem mogočnem gradu. Leži na robu planote nad Želmejsko dolino.

Logatec je pomembna vas na kraški planoti, obdani z gozdnatim hribovjem, ob starem prehodu iz ljubljanske kotline čez Kras.

zapiski nekega župnika

Izraz „vertikala“ se je zadnja leta udomčila tudi za človekov odnos do Boga, za molitveno življenje, „horizontala“ pa za odnos do soljudi in za pomoč v njihovih težavah.

Včasih je težko najti pravo ravnotežje med pobožnostjo, molitvenim življenjem, prejemanjem zakramentov in aktivnim življenjem, skrbjo za poklic, za družino, za pomoč potrebnim.

Za naš čas je značilno, da gleda samo „horizontalno“. Edino važno je, da je človek „dober“. „Kakšen smisel naj ima tisto blebetanje, naj bi rajši tisti čas naredili ljudem kaj koristnega!“

Jezus, ki se je ves posvetil ljudem, ki pa je obenem zelo zgodaj („ko je bilo še zelo temno“) vstal in v molitvi iskal stik s svojim nebeškim Očetom, je vzor, kako združiti oboje.

V marsikateri družini izginja molitev.

Večkrat se dogaja, da tudi starejši manj molijo kot včasih. Ni prav, če vsega dolžimo samo televizijo in spremenjeni življenjski ritem. Prav je, da se

vprašamo, ali ni bila že prej naša molitev bolj navada kot zavestno, iskreno iskanje povezave z Bogom.

Nič ne koristi mladim, če obojajo molitvene navade starejših, rajši naj se potrudijo, da bo njihova molitev dobra.

Če komu rožni venec ne pomaga za stik z Bogom, naj vzame v roke Jezusov evangelij in ga počasi prebira! Ob misli, ki se ga dotakne, naj počaka in prosi Boga, da bi evangelijska beseda v njem obrodila svoj sad! Nato naj spet počasi bere naprej!

„Bog je na tem svetu slaboten. Ima samo moč naše ljubezni.“ Tako je zapisal v svoj dnevnik delavski duhovnik. Razumel je, da ljudje ne tajijo Boga toliko iz razumskih razlogov kolikor iz žalostnih življenjskihkušenj.

Božja ljubezen se more ljudem približati le po skušnjah z Jezusovimi učenci. Naša ljubezen jim jo mora približati. Iz naših del morajo izkusiti, da verujemo v božjo Previdnost, pa tu-

di videti, da verujemo, da je vsak od nas v vsakem trenutku orodje te Previdnosti.

Nič čudnega ni, če se zaradi spremenjenih razmer naše cerkve ob nedeljah praznijo. Ljudje odhajajo ob koncu tedna na smučanje, gredo na gore, v planine. Veselijo se prostega časa, ko se bodo lahko naspali, se oddahnili od morečega dela, se lahko pozabavali in delali tisto, kar si bodo sami želeli. Za nedeljsko mašo še ne najdejo časa.

Smo pa lahko prepričani, da bodo prej ali slej začutili, da jim je potrebno še kaj drugega. Hlastanje za užitki jih ne bo trajno zadovoljilo. Prej ali slej bodo začutili praznoto svojega početja.

Najbrž pa ni največji problem to, da dve tretjini Slovencev v nedeljo ne gre k maši. Problem je v tem, ali bodo takrat, ko bodo začutili potrebo, našli v naših krščanskih skupnostih, ki se redno zbirajo pri nedeljski maši, res življenje. A. S.

V šoli življenja

Samomor - junaštvo ali neodgovornost?

Ponovno in ponovno so ugotovili, da je Slovenija po številu samomorov že desetletja na prvem mestu v Jugoslaviji.

Koliko je samomorilnih poskusov, nihče točno ne ve. Psihiatri so se pri zdravljenju odločili predvsem za to, da osebe, ki delajo samomorilne nakepe, zaščitijo. Menili so, da je treba iskati nagibe predvsem

v družinskih in zakonskih sporih, telesnih boleznih in podobnem.

Skušnjava „končati si življenje“ je vsekakor pogostejša, kot mislimo. Lahko se loti in obsede vsakogar: mladega, zrelega, starega. Vernega dvomljivca in ateista. Najrajši ob praznikih in družinskih slavljih. Tisti, ki ga že dolgo pestijo skrivne duševne stiske in jim odločno ne kljubuje, se čuti ob takih priložnostih še bolj osamljenega: veseli praznovancev mu postanejo sovražniki.

Večji del samomorov ima svoj vzrok v duševni pobotosti, v ka-

teri se težave, ki v resnici niso tako velike, kažejo kot slepa ulica brez izhoda, npr. ko se čuti nekdo osamljen, izločen iz družbe, brez domovine, brez družine, brez kruha.

Znano je, da je število samomorov manjše v najhujših časih (vojne, vojni taborišča...), v katerih se človek krčevito oklepa življenja, in večje ob višji življenjski ravni, povezani z višjo izobrazbo. Nekatera vprašanja človeka ogrožajo v njegovem obstoju. Tako vprašanje je občutek razdalje med zastavljenimi cilji in dejanskimi dosežki v osebnem življenju.

molitev - čemu?

Za brezverca je molitev nesmi-
sel, za svetnika pa najbolj smi-

selna zaposlitev v življenju. Ni
brez pomena pogledati, kaj so so-

dili o molitvi nekateri znameniti
ljudje.

Izobrazba dela človeka bolj ob-
čutljivega za trpljenje, njegova
odporna sila pa s porastom
udobja navadno upada (pri mo-
žu še bolj kot pri ženi).

Zadnja leta je v Evropi in dru-
god po svetu dokaj študentov-
ske mladine samomorilno ube-
žalo „življenjskemu nesmislu“
in bivanjski „tesnobe“, „stra-
hu“, ki so ga tako neodgovorno
oznanjali Sartre, Heidegger,
Kleist in drugi neverni eksisten-
cialistični modrijani in pisci.
Drugi spet so nasedali krilatci,
češ da je samomor „največje
dejanje svobodne volje“. Znani
dr. Frankl je take paciente na

dunajski kliniki uspešno zdra-
vil s tem, da jih je prepričeval
o smislu njihovega življenja.
Pri tem mu je najbolj pomagala
vera.

Mnoga, tudi najbolj nadarje-
na dekleta zgrabi misel na sa-
momor, če so ogoljufane za
ljubezen ali v ljubezni niso usli-
šane, če so razočarane po le-
pih sanjah. Hudo je, če se ne
znajo upreti tej skušnjavi.

Nekateri imajo manjvrednost-
ni občutek zaradi resnične ali
umišljene telesne napake ali
bolezni. Čas pokaže, da zuna-
njost le ni vse in da je glavno
pri človeku njegova notranjost.

Nemalo upokoјencev potare
občutek, da so nekoristni, ali
izgube razsodnost ob izgubi
ljubljene osebe.

Samomorilni skušnjavi so iz-
postavljene zlasti osamljene
ženske, katerih življenje je praz-
no, brez nesebične ljubezni in
idealov.

Mnogo tragedij se rodi iz ne-
mogočih ljubezenskih in poslov-
nih zvez.

V vseh primerih samomora
običajno ne gre za upor zoper
naravo, katere temelj je nagon
po življenju, temveč za beg iz
nekega načina življenja, iz živ-

(Dalje na str. 8)

NEKATERA MNENJA O MOLITVI

ERNEST HEMINGWAY

(1899—1961), ameriški pisatelj, Nobelov nagrajenec, pripoveduje v neki svoji pripovedi tole:

Medtem ko je bombardiranje trgalo strelski jarek v Fossalte v kose, je ležal on čisto pri tleh in molil: „Ah, ljubi Gospod Jezus, pomagaj mi ven od tu! Ljubi Gospod Jezus, prosim te, pomagaj mi ven! Kristus, prosim, prosim, prosim, Kristus: če me rešiš smrti, bom storil vse, kar boš zahteval! Verujem vate in vsem ljudem na celem svetu bom govoril, da si ti edini, od katerega je vse odvisno! Prosim, prosim te, ljubi Gospod Jezus!“

Toča bomb se je pomaknila naprej. V jarkih smo začeli kopati in zjutraj je vzšlo sonce: dan je bil vroč in soparen in prijazen in miren. Zvečer ni on dekletu, s katerim je šel na sprehod, govoril o Jezusu. In o njem ni sploh nikomur pripovedoval.

obhajajmo šmarnice!

V mnogih naših vaseh stojijo ta mesec mlaji, ne samo v čast 1. maju, prazniku dela, ampak tudi v čast Mariji, majniški Materi in Kraljici.

Gotovo ni v Sloveniji župnije cerkve ali večje vaške kapele, kjer ne bi postavili majniškega oltarja ali okrasili Marijine slike in obhajali šmarnic. Zbirajo se pri Mariji s petjem, molitvami, branjem in raznimi pobožnostmi. Tudi mnoge družine in posamezniki obhajajo maj doma, Marija jim je neka-ko blizu in tudi oni bi bili radi te dni bliže njej.

Zanimivo in koristno bi bilo zbrati pričevanja naših ljudi, od najstarejših do najmlajših,

iz vseh stanov in izobrazbe, kaj jim Marija pomeni. Odkrili bi polno skritih globin, tihih radosti, spodbude v boju za poštenje in krepost, tolažbe v trpljenju, razsvetljenj in navdihov v iskanju, pomoči in poguma v trdem vsakdanjem življenju. Med nami je mnogo zdrave marijanske pobožnosti, katere sad je življenje s Kristusom, razumevanje in veselo spolnjevanje osebnih in družbenih nalog, duhovna poglobljenost, zavestna predanost Cerkvi in predvsem dejavna ljubezen v vseh smereh domačega in občega življenja.

Gotovo bi odkrili tu in tam kaj zgolj površnega, prej poganškega kot evangelijskega. To je predvsem iskanje kakšnih čudežnih vzdihov, molitvenih obrazcev, ki imajo posebno moč, čudežnih sporočil, zunanjih dejanj pokore, slik in predmetov, ki naj bi jih Marija pri svojih

prikazovanih naročila, in podobno. Vse to pa predvsem brez iskrene notranje spreobrnitve, brez poslušnosti Kristusu in njegovi Cerkvi.

Prav zaradi tega so se reformatorji v 16. stoletju odvrnili od Marije, čeprav so jo prej tako ljubili in občudovali. Danes mnogi mladi ljudje kar zaškrtajo z zobmi ali se pomilovalno posmehujejo, če jim govorimo o pobožnosti do Marije. Vse skupaj jim je prazno, brezpomembno in jim diši po tistem znanem odpevu: „Marija, k tebi uboge reve mi zapuščeni vpijemo, objokani otroci Eve v dolini solz zdihujemo!“, kar po pravici vsi odklanjamo kot podobno krščanstva.

Človek je vedno nagnjen k pozunanjenju in poenostavljanju, k iskanju neke cenene gotovosti in skoraj čarodejni način. Marijanski čustveni pobož-

IMMANUEL KANT

(1724—1804), nemški filozof, svetovno znan kot utemeljitelj kritične filozofije, je zapisal:

V življenju sem bral mnogo pametnih in dobrih knjig. A v nobeni od njih nisem našel ničesar, kar bi mi srce tako pomirilo in razveselilo kot te štiri besede iz 23. psalma: „Ti si pri meni.“

DAG HAMMARSKJÖLD

(1905—1961), švedski politik, generalni tajnik Organizacije združenih narodov, je sestavil in stalno molil tole molitev:

*Daj mi čistega duha,
da te bom mogel videti;
ponižnega duha,
da te bom mogel slišati;
duha, polnega ljubezni,
da ti bom mogel služiti;
duha, polnega vere,
da bom mogel ostati v tebi.*

NEZNANI AVTOR

je molil svojo molitev k Bogu takole:

Gospod Bog! Če si, potem me

ne pusti dalje tavati v temi! Usmili se mojih vprašanj in poslušaj moje klicanje! Pomagaj mi, da bom vate veroval in vate zaupal! Oče, bodi tudi moj Oče!

VPRAŠAJMO SE!

● Kakšno mišljenje o molitvi pride do izraza v molitvi Hemingwayevega vojaka?

● Kakšne misli so izražene pri drugih navedenih molitvah?

● Kakšno mišljenje bi se moralo po Vašem mnenju odražati v sleherni molitvi?

SPOZNANJE VELIKEGA ZNANSTVENIKA

WEHRNER VON BRAUN

(1912), veliki nemški graditelj raket in sodelavec pri raziskovanju vesolja, je svoje spoznanje o molitvi opisal takole:

Preden sem kot fant pri svojih malih raketah pritisnil na znameniti gumb, sem pokleknil in molil. To so bile kratke molitve, ki pridejo človeku na misel v nevarnosti, pred

odločitvami ali v trenutkih strahu. Natančno se spomnim ene takih molitev: „Gospod, prosim te, da bo vendar že enkrat uspeš!“

Po vojni so me sprejeli v Fort-

nosti se to posebno rado pri-takne. Le zavestno vračanje k virom razodetja, k evangeliju in k pobožnosti, ki je preskušena z vsakdanjim življenjem, nas more obvarovati tega pobožnostnega odtujevanja od življenjske resničnosti, ki krščanstvu toliko škodi.

Sebi in drugim moramo vrniti Marijo v sredo resničnega življenja. Prav ona mora ob Kristusu družiti vse plemenite ljudi, pa naj vidimo v njej božjo ali le Kristusovo mater, posrednico pri Bogu ali le bolj simbol čiste ljubezni in materinske plemenitosti. Marija je pregloboko vtkana v vso našo kulturo vseh vrst, zgodovino in pokrajino, da bi se ji brez škode mogli odreči. Vsako življenje more zdravo rasti in roditi le iz svojih korenin. Kdo naj se naseli v slovskih srcih, če bi zavrgli ljubečo in preskušano

mater, modro in odločno ženo ter nad vse simpatično čisto dekle?

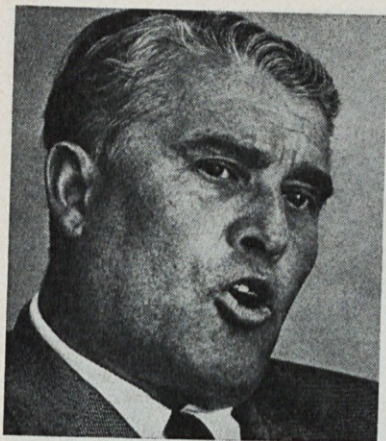
Mati Marija je znamenje zmage duha in srca nad strahom pred žrtvijo, nad sebičnostjo in samovoljo, nad razvrednotenjem človeka in njegovega pomena. Ljudstvo, ki ceni užitek bolj kot čast, slast bolj kot ljubezen, snov bolj kot življenje, tehniko bolj kot človeka ter trenutek ali dan opoja bolj kot življenjsko poslanstvo in dolžnost, je v jedru gnilo in zapisano pogin.

Materinstvo je v človeštvu nekaj najbolj svetega. Prava mati je ustvarjalna po vsem svojem bitju. Naj naša majniška srečanja z Marijo obrodijo večje spoštovanje do materinstva in hrepenenje po materinstvu ter ponos, kot ga poznajo zdrava ljudstva! Naša občestva naj matere spoštujejo, odliku-

jejo in nagrajujejo! Iz krščanske zavesti in ljubezni naj zrastejo ustanove v pomoč materam, ki so tako ali drugače ogrožene!

Marija ni podoba zapostavljena žene, pokorne vdanosti v neizprosno usodo trpinke ali neosveščenega dostojanstva. Znala je razsojati in govoriti, premišljevali in molčati, odločati in nastopati. In tudi trpeti. Njena beseda in njeno dejanje je vedno modrost, svoboda duha, zvestoba in ljubezen.

Takšno Marijo poznata naša vera in naša umetnost, naj jo oznanja tudi naša majniška sedanjost in prihodnost! Iščimo iskreno vsa pota in načine, da nam bo tudi Marija vsem govorila, vsakemu na svoj način, o lepoti, ljubezni, predanosti in zvestobi do konca, kar vse tako zelo v tej prelomni dobi naše zgodovine in življenja potrebujemo!

Wehrner von Braun, strokovnjak za rakete.

bliss v Texasu, da bi nadaljeval raketne poskuse... Tam me je nekoč neki sosed prosil, da bi ga spremljal v cerkev.

Ko sva se bližala cerkvi, se je bleščala mala bela zgradba v žgočem teksaškem soncu. Nekaj hipov kasneje sem zaslišal cviljenje zavor: star avtobus se je ustavil pred cerkvijo. Vrata pri avtu so se odprla in petdeset ljudi se je vsulo iz njega. Nazadnje je izstopil voznik. Moj sosed je stopil k njemu, ga pozdravil, potem pa prišel k meni

in mi rekel: „Dr. von Braun, rad bi vam predstavil našega župnika!“

Voznik je bil — župnik. Vsako nedeljo je prevozil s svojim starim avtobusom približno 50 kilometrov, da je zbral člane svoje fare k maši.

Prvikrat v življenju mi je postalo tedaj jasno, kako mi je bilo doslej lepo ob mojih kratkih molitvah. Le če so se stvari zamotale, sem se spomnil na Boga. Če je šlo vse gladko, sem nanj pozabil. Župnik, ki je nedeljo za nedeljo v svojem starem avtobusu v žgočem soncu vozil skupaj svoje vernike, me je izučil: k veri spadata tudi urejenost in vztrajnost.

Postalo mi je jasno, da moram moliti na čisto drugačen način. Začel sem z dnevno molitvijo ob točno določenih urah in ne le v trenutkih tesnobe, ko sem pritiskal na gumb. Ure in ure sem jahal ven v prerijsko, bil sem sam in sem molil. Premišljeval sem, ali posega Bog vsaj v neki meri tudi v moje raziskovalno delo.

Naš čas vesoljskih poletov in delitve atomov zahteva od slehernika veliko odgovornost. Tako imamo vse razloge za molitev: da bi nam dal Bog moč, da bi bili svoji odgovornosti kos.

Ali zares molimo za to moč in za tega duha molitve?

vladimir truhlar

pretehtajmo, kar vsak dan srečujemo!

OBLAST STARŠEV

Starši so vir otrokovega bivanja in zato odgovorni za njegovo varnost, gotovost; za njegov telesni, nramni, umski razvoj; za njegovo pripravo za soočevanje z bodočim življenjem.

Njih oblast temelji na dejstvu, da stopi človek v bivanje, ko je sam zanj še nezmožen, ter velja v tolikšni meri, v kolikšni je otrok še nesamostojen in je zato nramni zakon zanj utelešen v odločitvah, odredbah staršev. Ta temelj pa zahteva, da starši otrokove samostojnosti ne zadržujejo, temveč da jo razvijajo in da se zavedajo, kako se s porastjo njihove zrelosti njih oblast manjša.

Starši, kot začetniki življenja, so odvisni v svoji oblasti od Njega, ki je začetnik življenja v najodličnejšem pomenu besede. Zato se morajo v izvajanju svoje oblasti opirati na Njegovo, voditi s svojo oblastjo k Njemu in biti v svojem življenju prostor, iz katerega On vedno znova preseva.

(Nadaljevanje s 5. strani)

ljenjske stiske. Včasih gre tudi za upor zoper neusmiljeno okolje.

Kljub vsemu razumevanju človekove stiske mora biti jasno: kdor zapusti življenjski boj in zbeži iz njega, ničesar ne reši. Kristjani se skušamo še posebej zavedati, kaj pomeni samomor v božjih očeh: je izraz samovolje in kljubovanja Bogu, gospodarju nad življenjem in smrtjo. Je upor Kristusu, ki je prišel na svet zato, da bi imeli življenje in ga imeli v izobilju.

Človeka, ki je v skušnjavi samomora, je treba navajati do

tega, da vedno bolj odkriva sam sebe, svoj značaj, svoje talente, svojo življenjsko nalogo. Ob tem bo izkušal, kako se trpljenje, če ga sprejema kot pomoč pri osebnem dozorevanju in pri svoji življenjski nalogi, vse bolj spreminja v življenjsko silo in pogum.

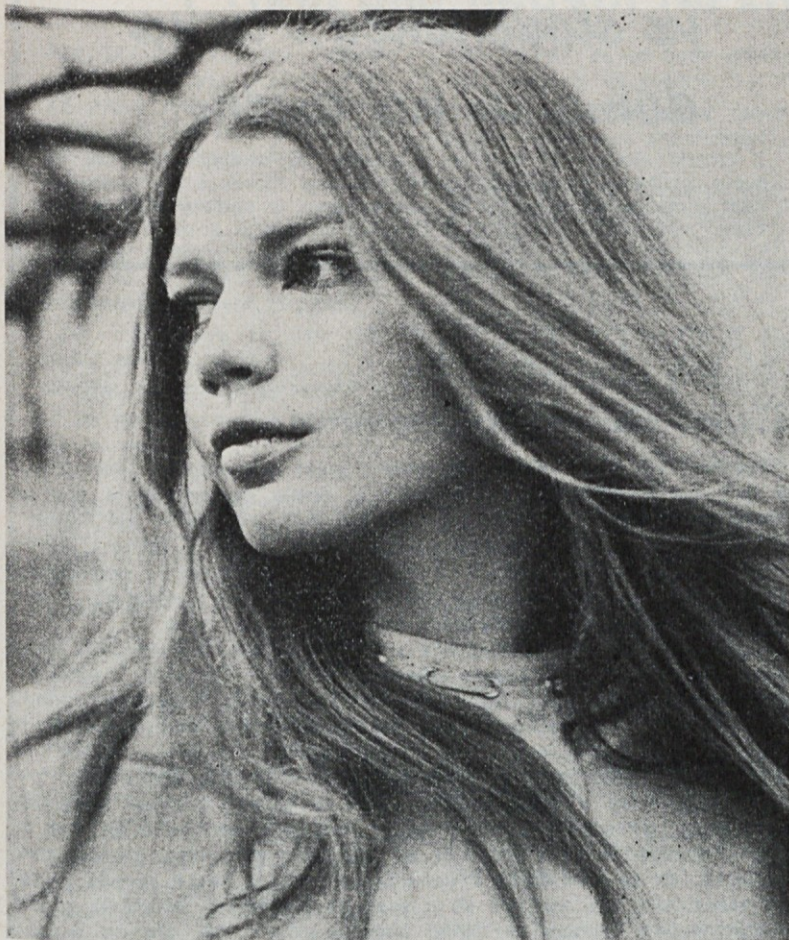
Verne pa bo globoka vera v Kristusa reševala pred vdajo in ubežništvom.

„Utrujenim od življenja“ bo poleg tega pomagala tudi misel na množice trpinov, ki prikrovani na postelje leta in leta pogumno in potrpežljivo prenašajo bolečine in samoto ter jih

spreminjajo v zasluge — tudi nam, slabotnejšem. Ti vedri trpiniki kličejo: „Cenite bolj duhovnost, zdravje in boj! To bo vredna dediščina potomstvu.“

Pa tudi tale misel ni brez pomena: vsi smo dolžni današnjo potrošniško družbo oplajati s srčno dobroto, usmiljenim sočutjem in skrbjo za bližnjega. Tako se bodo vsi člani v tej družbi bolje počutili.

Ponekod po svetu so za take, ki jih preganja misel na samomor, uvedli duhovno pomoč s posebno telefonsko številko in dežurno službo v poznih večernih urah, zlasti na praznike.

ATEIZEM

V romanu „Vino in kruh“ riše italijanski pisatelj Ignazio Silone „ateista“ z imenom Pietro Spina, ki v rodnih hribih ob izbruhu vojne Italijanov proti Abesiniji piše po zidovih svoj NE in najde prijatelja v starem duhovniku don Benedettu.

Ta duhovnik pravi: „Kot Elija sem se tudi jaz v svojih nadlogah spraševal: ‚Kje je vendar Večni, zakaj nas je zapustil?‘ ... Gotovo niso bili božji glas zvočniki in zvonovi, ki so po vsej deželi oznanjali začetek novega klanja. Tudi niso božji glas topovski streli, eksplozije bomb po etiopskih vaseh, o čemer nam vsak dan poročajo časopisi. Če pa ubog človek, sam, v sovražni vasi, po-

noči vstaja in piše s kosom oglja ali z barvo po vaških zidovih DOL Z VOJNO!, v takem brezmočnem človeku je brez dvoma božja navzočnost. Le kako bi človek v takem preziru nevarnosti, v tolikšni ljubezni za svoje tako imenovane sovražnike ne prepoznal neposrednega odseva božje luči?“

Po izjavi ljubljanskega nadškofa Pogačnika (*Družina*, 13. 4. 75) je vernih vsaj 80 % vsega slovenskega prebivalstva, nedeljnikov pa je v Ljubljani kvečjemu 15 %. Od vernih ljudi nekateri niso videli spovednice od znotraj po dvajset let. Samo v Ljubljani je 30.000 nekrščenih otrok, ki niso samo otroci nevernih.

samo dve ljubezni sta

Samo dve ljubezni sta,
Gospod:
ljubezen do sebe
in ljubezen do tebe in drugih.
Ljubezen do sebe ustvarja
človeško bedo,
sleherno človeško bedo:
trpljenje otroka,
ki ga je njegova mama brez
razloga sklofutala,
in trpljenje moža,
ki ga gospodar krega pred
vsemi delavci;
trpljenje dekleta,
ki je na plesu osamljena,
ker ni lepa,
in trpljenje žene,
ki je mož ne poljublja več;
trpljenje otroka,
ki so ga pustili doma, da ne
bi bil v napoto,
in trpljenje starega očeta,
iz katerega se otroci norču-
jejo, ker je star;
trpljenje obupanca,
ki se vrže v kanal,
in trpljenje kriminalca,
ki ga bodo usmrtili;
trpljenje brezposelnega,
ki bi hotel delati,
in trpljenje delavca,
ki uničuje svoje zdravje za
smešno nizko plačo;
trpljenje očeta,
ki stlači vso svojo družino v
eno sobo blizu prazne vile,
in trpljenje mame,
katere otroci stradajo,
medtem ko drugi mečejo
v smetnjak ostanke
slavnostnega kosila;
trpljenje tistega, ki umira
sam, medtem ko njegova
družina v sosednji sobi
čaka ob kavi na konec, ki
mu ni mogoče ubežati.

— — — — —
Vse trpljenje, vse krivice,
bridkosti, ponižanja, žalo-
sti, sovražstva, obupi:
vse je nepotešena lakota po
ljubezni.

novice od doma

ZVONOVI NA SLOVENSKEM

Najstarejši zvon doni iz stolpa ob koprski stolnici. Na njem je napisan celo datum: 6. septembra 1333. Ulila sta ga mojstra Jakob in Nikolaj iz Benetk. Posvečen je sv. Marku in sv. Nazariju, zavetniku koprskih stolnic. Samo eno leto mlajši (1334) je zvon pri Št. Joštu nad Horjulom. V mariborski škofiji pa je najstarejši, iz leta 1532, v Spodnji Polskavi. Med obema vojnama je bilo veliko zvonov odpelanih in prelitih v orožje. Mnoge župnije so si v zadnjem času poskrbele nove zvonove, ki jih uspešno uliva podjetje Feralit iz Žalca. Slovenci smo ponosni na lepo zvonjenje in pritrkovanje. Največji zvon v Sloveniji je na Sveti gori pri Gorici in tehta 4,5 tone.

BIZELJSKO. — V brežiški občini že osem let zbirajo prispevke za gradnjo šol. S tem denarjem so že zgradili šoli v Brežicah in Cerkljah. Do jeseni pa bo pripravljena tretja šola na Bizeljskem. Imela bo osem učilnic, telovadnico, dve učilnici otroškega varstva ter druge večnamenske prostore. Gradi jo podjetje „Marles“. Skupno z opremo bo veljala milijardo starih dinarjev.

BOVEC. — Velik snežni plaz je zasul predzadnjo postajo kaninske žičnice in zaprl pot smučarjem na Kanin vsaj za dva meseca. Zadnje dni v marcu je močno snežilo in na Kaninu je zapadlo 5 m novega snega.

DOLINA KRKE. — Ob zgornji Krki je 150 počitniških hišic. Kljub podražitvi zemljišča si Ljubljčanji

iz slovenskega tiska doma in na tujem

Z izrezki slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bralci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe!

NAŠ TEDNIK

NEOKUSNO OBUJANJE NACISTIČNE PRETEKLOSTI

Ponovno se ponavljajo na Koroškem znaki neonacizma: „Pod roko“, pa tudi javno, se prodajajo kolajne, ki nosijo na eni strani podobo Hitlerja, na drugi pa nacistično geslo „Ein Volk, ein Reich, ein Führer“.

Kolajne so nemškega ali švicarskega izvora ter so v velikem številu prišle v Avstrijo in še posebej na Koroško. Na Koroškem se razdeljujejo po gostilnah ter najdejo mnogo „ljubiteljev“. Pa tudi v nekaterih celovških trgovinah se nacistične kolajne prodajajo — pod mizo.

Tudi tokrat od oblasti še ni bilo slišati, da bi kaj ukrenila proti takim pojavom neonacizma. Vzbujanje spominov na tretji rajh ravno v času tridesetletnice osvoboditve izpod nacističnega jarma dobiva v zadnjih tednih in mesecih izrazito nevarno podobo: časopisi namreč vedno le pišejo (v sklopu tako imenovane „nostalgije“) o „vkorakanju Rusov“ na Dunaj. Tako dajejo zaenkrat dunajski časopisi izrazito enostransko podobo tistega časa. V kratkem bodo sledili še koroški časopisi. Kaže, kot da bi hoteli prikazati le „grozodejstva“ aliiranih osvoboditeljev: kot da bi bile osvobodilne sile tiste, ki so napravile vsa vojna grozodejstva. Tendencia, da se piše samo o nasilnih dejanjih, ki so jih menda zagrešile zavezniške sile, medtem ko o vseh nacističnih in fašističnih grozodejstvih noben časopis ne črnhne besede, vzbuja vtis, kot da v času tretjega rajha“ ni bilo tako hudo“.

Naš tednik, Celovec, 10. aprila 1975, str. 1.

PRITOŽBE POLJSKIH ŠKOFOV

Položaj Cerkve na Poljskem gotovo ne moremo primerjati z onim na Češkoslovaškem, kjer je Cerkev v skoro suženjskem odnosu do države, vendar pa tudi poljski škofje z marsičim niso zadovoljni.

Prva pritožba velja gradbenim dovoljenjem za nove cerkve. Ne da oblasti načelno ta dovoljenja odbijajo, pač pa je do dovoljenja zelo težko priti. Najprej je treba vložiti prošnjo za zidanje cerkve; temu sledi, če je prošnja pozitivno rešena, prošnja za lokacijo, t. j. gradbeni prostor; nato prošnja za odobritev gradbenega načrta in nazadnje prošnja za izvedbo gradnje.

Druga pritožba se nanaša na verski tisk. Trenutno sta poljskim vernikom na voljo le dva verska tednika: eden izhaja v Krakovu, drugi pa v Poznanju. Škofje si želijo škofijskih glasil, da bi lažje prišli v stik s svojimi verniki.

Tretja pritožba se tiče poučevanja verouka. V šolah se verouk ne sme učiti, pač pa se poučuje od šestega do osmega razreda osnovnih šol

kaj gre ljudem na živce?

POLICAJ OBSOJENCU: „VI PA IMATE GOTOVO DOBRE ZVEZE. PRED TREMI LETI STE NAREDILI PROMETNO NESREČO, PA SO VAS ŽE DANES OBSDILI.“

Časnikar tajnici podjetja: „Oprostite, ali bi lahko dobil nekaj informacij o vašem podjetju?“

„Žal, informacije za tisk sme dajati samo direktor.“

„Hvala! Kje pa je direktor?“

„Tudi to informacijo vam lahko da le on.“

IZVOLJEN SEM ZA DELEGATA, TODA PREJ ŠE NIKOLI NISEM IMEL NOBENE FUNKCIJE. KAKO NAJ SE OBNAŠAM NA SESTANKIH?

● Nikar jim ne omeni, da prihajaš iz baze, sicer te ne bodo pustili do mikrofona!

● Tega ti pa ne more nihče svetovati, ker tudi zase nihče ne ve, kako se obnaša med spanjem.

MARIBORSKI VRABCI ČIVKAJO, DA JE URBANISTIČNA INŠPEKCIJA OD OKROG 2.000 ČRNIH GRADENJ V MARIBORU DALA PODRETI ENO SAMO GRADNJO (Z BESEDAMI: ENO!) IN DA ŠE ZA TO NISO DOBILI DELAVCEV, KI BI HOTELI PODIRATI.

„Ali že veš, da se bodo stanarine povečale za četrtno?“

„No, pa sem le enkrat lahko vesel, da nimam stanovanja!“

BABICA KONČA PRIPOVEDKO, KI JO JE PRAVILA VNUČKU, TAKOLE: „... IN TEDAJ JE ZASIJALO NOVO JUTRO, CENE PA KAR ISTE KOT PREJŠNJEGA DNE...“

„Ali veš, da imajo perutninarji pri vsakem kilogramu že dva dinarja izgube?“

„Zakaj pa potem kljub temu še vedno redé perjad?“

„Zato, ker jim tega nihče noče verjeti.“

„ZAKAJ KIHAS?“ SE ZADERE DELAVEC NA KAŠLJAJOČEGA DELAVCA NA SESTANKU.

„KER TAKO HOČEM! DOVOLJ SEM DOSLEJ MOLČAL.“

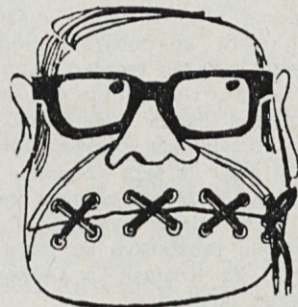
Časnikar direktorju: „Kdaj boste prepustili svoj stolček mlajšemu?“

Direktor: „Ko bo moj sin končal fakulteto.“

GOST GOSTU V GOSTILNI: „ALI BOŠ KOSIL ALI VEČERJAL?“

„NE VEM. ODVISNO JE OD TEGA, KDAJ BO PRIŠEL NATAKAR.“

SAMOKONTROLA

„Ali je to meso od domače živine?“ vpraša gospodinja mesarja.

„Ne, gospa, samo živina je domača, njeno meso je pa mednarodno, saj je naša živinska krma iz ameriške soli, perujske ribje moke, kanadske pšenice in argentinske koruze.“

KAKŠNA RAZLIKA JE MED SAMOUPRAVNIM SPORAZUMOM IN DRUŽBENIM DOGOVOROM?

● Pri samoupravnem sporazumu si zraven, ko ti povejo, za kaj si se odločil, pri družbenem dogovoru pa ti pošljejo že napisano.

● Dogovarjajo se vrhovi, sporazumeva se pa baza.

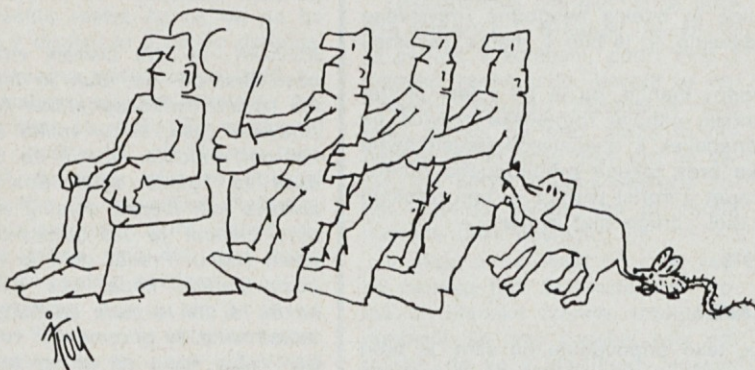
KAKŠNE KVALITETE MORAS IMETI, ČE HOČEŠ POSTATI ČLAN KOMISIJE ZA ODKRIVANJE NEUPRAVIČENIH BOGATAŠEV?

● Imeti moraš dober nos, da ga ne vtikaš tja, kjer bi lahko kaj smrdelo.

● Član ZK, ZB, občinska funkcija, reaktiviran upokojenec z vilo in avtom.

PRI DELITVI DOBIČKA DVAKRAT NI DOBIL NIČ, TRETJIČ JE PA KAR REKEL, DA NOČE NIČESAR.

(Po „Pavlihu“)

VLEČEJO, VLEČEJO, PA GA NE ODVLEČEJO...

ateizem. Na deželi so uvedli lani tako imenovane združene šole: z avtobusi prevažajo otroke na določene kraje, kjer ostanejo ves dan. Tako otroci nimajo priložnosti, da bi se med tednom udeležili pouka katekizma.

Na Poljskem tudi niso dovoljene verske organizacije kot npr. Katoliška akcija, niti verska združenja dobrodelnega značaja. Na ta način je vsa teža na ramah duhovščine, ko bi lahko verni laiki, če bi imeli svoje organizacije, v marsičem pomagali.

Zadnja pritožba velja vojaški službi, katero morajo bogoslovci nastopiti takoj, ko dosežejo predpisano starost, medtem ko lahko drugi študentje odložijo vojaško službo, dokler ne končajo univerzitetnega študija. Vojaska služba traja dve leti. Komunistični režim je upal, da bo prek nje dosegel osip v vrstah bogoslovcev, kar pa se ni zgodilo. Bogoslovci se po opravljenem vojaškem roku redno vračajo v bogoslovje.

„Pri nas,“ je škof Tokarczuk iz Przemisla, s ponosom dejal „nimamo kristjanov, ki bi bili kristjani zato, ker so bili kristjani njihovi očetje in dedi. Naši kristjani verujejo iz prepričanja. Ob naraščajoči laizaciji in vsiljevanju brezboštva se mora vsakdo opredeliti. Večina se še vedno opredeli za Kristusa in Cerkev. Zato bo pri nas duhovnik še dolgo privlačen poklic.“

Katoliški glas, Gorica-Trst, 13. marca 1975, str. 1.

iz tujega tiska

Z izrezki iz tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši. Seveda pa odgovarjajo za točnost pisanja časopisi oziroma njih poročevalci.

PRITISK NA VERNE UČENCE

V zagrebški osnovni šoli *Rudi Čajavec* so dobili učenci višjih razredov v torek, 11. marca letošnjega leta, anketne listke z vprašanji o veri. Otroci so morali odgovarjati na vprašanja, ali je po njihovem mnenju vera koristna ali škodljiva, ali jih starši silijo k verouku, ali se med seboj pogovarjajo o Cerkvi in veri itd.

Zanimivo je, da je pred to anketo v istih razredih šolska pedagoginja otrokom predavala o veri. Prikazovala jim je vero kot nazadnjaško mišljenje, škodljivo vzgojno-izobraževalnemu razvoju v šolah. Prikazovala je senčne strani iz cerkvene zgodovine in izrekla neugodne npravnstvene sodbe o duhovnikih. Otroci so to predavanje, ki je bilo 4. marca, razumeli kot pripravo na anketo.

Verni starši šolskih otrok teh razredov menijo, da je bil s tem predavanjem izvršen na otroke duhovni pritisk, njihove roditeljske pravice pa so bile kršene. Anketa bi bila kot prispevek k znanstveno-statističnemu raziskovanju mnogo bolj nepristranska brez takega predhodnega duhovnega pritiska. Ali pa bi bilo treba — spet v korist resnici — tem otrokom omogočiti, da slišijo na istem mestu tudi „drugo plat zvona“.

Glas koncila, Zagreb, 30. marca 1975.

SOCASNI UKREPI ZA ZAŠČITO DRŽAVE?

Zelo znanega bosanskega pesnika, tako pripoveduje on sam, je pred mnogimi leti vprašal neki naiven tujec, ali obstaja v Jugoslaviji svoboda mišljenja. „Odgovoril sem mu: ‚Seveda obstaja! Le eden je nekoč trdil, da je ni, a tistega smo zaprli.‘“

(Dalje na str. 34)

še vedno iščejo prostor za svoj od-dih prav v tem predelu. Krka s svojo čudovito barvo, slapovi, mlini, žagami, lehnjakovimi brzicami in slikovito strugo je zelo vabljiva. Prav tako so vabljive zidanice med vinogradi, ki jih lahko brez večjih težav lepo preuredijo v vikende. Mnogi si poskrbijo še dovoljenja za lov in ribolov.

HAJDINA PRI PTUJU. — Ptujski arheološki zavod leto za letom odkriva in izkopuje ostanke nekdanjega rimskega mesta. Tokrat so na gradbišču rekreacijsko-turističnega centra našli vrsto grobov iz 2. stol. z mnogimi predmeti, temelje rimske zgradbe in ostanke lesenega mostu, ki je bil speljan čez Dravo. Najdbišče stoji ob rimski cesti.

KOPER. — Koprška luka postaja vedno bolj prometna. Ob prometnih konicah so dosegli že zelo velike uspehe, do 300 vagonov pretovora na dan. Poleg tega pa pretovorijo vsak dan več nafte, jo skladiščijo v sermskih rezervoarjih in razvažajo. Do konca leta bo končana tudi elektrifikacija koprške proge, kar bo podvojilo zmogljivost prevozov.

KOPER. — Na Bivju gradijo novo tovarno anhidriatne kisline. Proizvodnja bo stekla v prvi polovici prihodnjega leta. Na leto bodo proizvedli 15.000 ton te osnovne surovine, ki je velikega pomena za vso slovensko in jugoslovansko kemično industrijo. Do sedaj so morali vso uvažati.

KOZJAK. — Na Ostrem vrhu ob cesti Bistrica—Sv. Duh je bilo letos opaziti veliko ogljarskih kop. V zimskem času, ko ni veliko kmečkih del, najdejo kmetje še dovolj časa za žganje oglja. Ena kopa zahteva kak mesec dela. Z motornimi žagami je les pripravljen v enem tednu. Precej dela je tudi s postavljanjem kope. Les nato tli kakih 14 dni in mala arhitektonska mojstrovina se spremeni v kup oglja. Večja kopa dá okrog pet ton oglja, zaslužek pa je okrog 6000 dinarjev.

(Dalje na str. 34)

slovinci po evropi

anglija

V največji londonski dvorani Albert Hall je angleška kraljica Elizabeta II. izročila *diplome* o dovršeni univerzi 12. marca na slovesen način tudi Anki Lavrič in Bredi Tivadar. Tako sta se ti dve naši rojakinji pridružili onim, ki so že dokončali univerzitetni študij. Čestitamo!

Za „Slovenski dan“ 25. maja v Bedfordu najdete vse v prilogi današnje številke lista. Na svidenje v Bedfordu čimbolj številno!

avstrija

SALZBURŠKA

HALLEIN: V sredo, 26. februarja, je razveselil Mertikovo družino iz Halleina mali Jožek. Oče Jožef in mati Aga sta doma iz Trnja v Prekmurju. Tam je tudi na samo Veliko noč mali Jožek prejel sv. krst. Gotovo se je bratca najbolj razveselila sestra Agica, da ne bo sama v družini in ji ne bo dolgčas.

Na cvetno nedeljo smo imeli tudi v Halleinu najprej blagoslov zelenja, nato pa mašo. Po maši smo bili v „naši sobi“ pri Röcku. Izseljenski duhovnik nam je pokazal diapozitive iz ameriške Kalifornije in iz evropskih gorá. Zaradi velikega tedna smo bili pač malo bolj resni kakor navadno.

TENNECK: Precej let je že na delu v Tennecku g. Slavko Sovar. Tudi oženil se je v teh letih. Prve dni v marcu mu je žena doma rodila dvojčka, dečka in deklico.

Oba sta bila krščena doma v Medmurju. Očetu Slavku in materi iskreno čestitamo!

Drugače pa življenje v Tennecku poteka normalno. Pomanjkanje dela zaenkrat ne čutimo. Kar zadeva delo, je slabše v Mühlbachu pod Hochkönigom, kjer so zadnje čase odpustili več delavcev.

GORNJA AVSTRIJA

LINZ: Velikonočne praznike smo kar lepo preživeli. Čeprav so rojaki sezonce bili doma pri družinah, je bil obisk bogoslužja dober, ker so jih nadomestili Slovenci, ki stalno živé na Gornjem Avstrijskem.

Pevski zbor se je ves post vadil in nas najprej presenetil na cvetno nedeljo pri procesiji z Mavovo pesmijo „Dečki Hebrejcev so šli s palmami Odrešeniku nasproti“. Na koncu so pa zapeli lepo, a težko pesem o Gospodovem trpljenju. Tudi na Veliko noč so nam zapeli veliko lepih velikonočnih pesmi. Vsem pevcem in pevovodju g. Zoretu lepa hvala za ubrano petje!

Grandovčevo Darinko, ki je otroška vrtnarica v Braunau, je, ko se je peljala s kolesom, podrl avto z nemško registracijo. Voznik je nezavestno Darinko zapeljal v *bolnico*, potem pa brez sledu in podatkov izginil. Res prav nič ne vemo, kje lahko človeka nesreča doleti. Darinki želimo, da bi ostala nesreča brez posledic.

V maju bomo imeli po maši vsako nedeljo tudi *šmarnice*. Peli bomo lavretanske litanije. Izseljenski duhovnik še prav posebej vabi vse rojake, da se v Marijinem mesecu v čim večjem številu udeležujete božje službe.

PREDARLSKA

Duhovna obnova:

Že tretjič po vrsti smo letos organizirali duhovno obnovo. Opravili smo jo na tiho nedeljo, dne 16. marca, v Mladinskem domu v St. Arbogast. To središče prenov v duhovnem življenju je samo 2 km oddaljeno od živahnega gospodarskega središča v Götzisu, vendar je lepo oddaljeno vsakdanjemu hrupu. To je naselje nekaj zgradb, ki služijo duhovnim vajam ali drugim tečajem in obsegajo tako predavalnice kakor tudi obednico in kapelo. To majhno naselje stoji na gori, s krasnim razgledom v dolino in obdano z bukovimi gozdovi.

Nad 70 naših rojakov se je odzvalo povabilu našega župnika g. Žagarja in so prišli sem, da si v celodnevni razmišljanji pridejo na jasno glede vprašanj, ki jih vsak dan težijo. Zanimivo je, da to ni bil tečaj za pobožne ženske, temveč sta bila oba spola prilično enako zastopana. Marsikateri zakonci so pripeljali s seboj tudi svoje otroke, za katere je bilo dobro poskrbljeno v začasem otroškem vrtcu.

Prošnji za vodstvo duhovne obnove se je odzval jezuit pater dr. Marijan Šef iz Ljubljane, ki je po svoji izobrazbi zdravnik in po svojem poklicu duhovnik. S to dvojno kvalifikacijo je bil najbolj poklican, da nadaljuje z *obravnavo družinskih vprašanj*, ki smo jo načeli pri naši prvi obnovi pred tremi leti. Skoraj ni važnejšega vprašanja, kot je to, ali bodo naše družine še naprej živele v duhu miru in soglasja.

P. Šef pa se ni omejil na predavanja, temveč je v glavnem vzpodbudil sodelovanje udeležencev, da so sami razmišljali o zastavljenih vprašanjih. Razdelil je udeležence ločeno po spolu v več skupin, ki so po uvodnih besedah voditelja duhovne obnove ločeno razpravljali o naravnih razlikah med moščen in ženo. O zaključkih mnenj teh skupin so poročali njih pooblaščenca v skupnem posvetu.

Zanimivo je bilo, da so v teh ločenih razpravljanjih prišli v prvi

P. dr. Marijan
Šef, vodja
letošnje
duhovne
obnove.

vrsti na spored očitki na naslov drugega spola.

Razgovor o nakazanih posebno-stih med možem in ženo ni bil polemichen, temveč stvaren. Poudarjena je bila potreba po medsebojnem zaupanju in podčrtana problematika ločenega življenja, če možje sami delajo in živé v tujini.

Naj ostane pri tem, da je mož glava družine, žena pa njeno srce. To naj ne bi bila samo rečenica, temveč stvarnost, ki jo je treba v vsakdanjem življenju vsak dan znova uresničiti.

Drugi naslov skupnega razmišljanja so bili psihološki razlogi za *zakonsko nezvestobo*. Tudi tukaj je p. Šef iskal sodelovanja z udeleženci in je razdelil listke, na katere so posamezniki napisali vzro-

ke za zakonski brodolom. Izkazalo se je, da so vzrok ločitev največkrat pretirane razlike med spoloma. Udeleženci so navajali kot vzrok ločitev nesoglasje značajev, razočaranje pri partnerju tudi v spolnem pogledu, vpliv neke tuje ženske oz. moške osebe ter činiteljev izven zakona kot npr. staršev, dalje nezmožnost rojstva otrok. V psihološkem oziru je v vseh teh primerih vzrok neukročena želja po še neznanih doživetjih.

Ob vseh teh pojavih in mnenjih je p. Šef prikazal pot različnih vrst spolnega razvijanja oz. soglasja.

Skoraj vsi udeleženci so nato opravili *velikonočno spoved* ter prisostvovali zaključni službi božji, ki je izzvenela v globoko občuteni zahvali Bogu za prejete milosti in spoznanja.

V razgovoru med udeleženci vprašanje duhovne obnove v prihodnjem letu sploh ni bilo postavljeno. Mnogo udeležencev je izjav-

ljalo, da bi taka izvajanja vse dni radi poslušali.

Z zadovoljstvom tudi poročamo, da so rojaki v velikem številu prisostvovali božji službi v velikonočnih praznikih. Bilo je tudi mnogo svetih obhajil, tako da se lahko Vsemogočnemu zahvalimo za pre-jete velikonočne milosti.

belgija

LIEGE-LIMBURG

Na veliko soboto je „Vesela mladina“ iz Maasmechelen nastopila v Leuvenu z *narodnimi plesi* pod vodstvom g. Anice Varsczak-Kos. Imeli so lep uspeh. Posebno pozornost so vzbujale slovenske narodne noše.

Velikonočno jutru je zmagoslavno odmevala velikonočna pesem v Maasmechelen-Vucht.

Na velikonočni ponedeljek je bila služba božja v Waterscheiu; ob nabito polni kapeli je donela pesem Kristusovega zmagoslavja.

V Veldwezelt se je v družini Kidrič-Franssen *rodila* hčerka Sonja. Čestitamo! M. J.

francija

VZHODNA LOTARINGIJA

Pri pregledu življenja naših rojakov v preteklem letu 1974 so me opozorili naši prijatelji, da zaradi moje 3-tedenske bolezni od decembra do sredi januarja ni bilo sporočila o *smrti* daleč okrog dobro znane naše rojakinje Veronike Lamprecht, 83 let stare, ki je umrla lani 9. decembra. Pri pogrebni sveti maši na Hochwaldu se je imenovani zahvalil za njeno dobrotljivost do njenih dragih, posebno tudi do duhovnikov-Slovencev, katere je kot dobra mati z vso ljubeznijo sprejemala in jih podpirala, kakor je mogla. Njena dobra hčerka Ivanka Kosec je zelo skrbela zanjo in pokojna je večkrat govo-

Pogled na udeležence duhovne obnove v St. Arbogastu pri Feldkirchu.

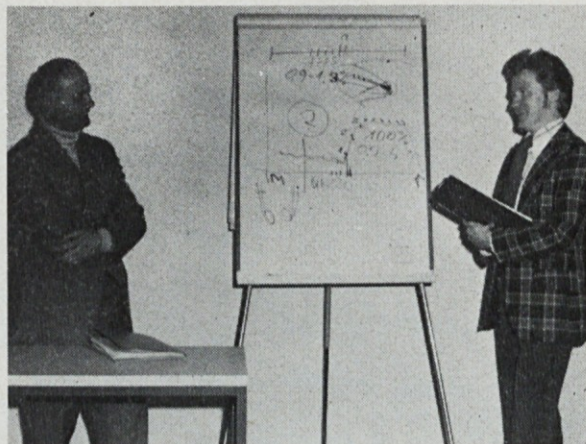

čila o njej in o vseh ostalih do-
brotnikih. Zahvalo za njene do-
brote v cerkvi ponavljamo tudi tu:
Naj ji Vsemogočni bogato popla-
ča, kar je dobrega storila!

Poročilo o naših rajnih v janu-
arju je prinesla „Naša luč“ št. 3/75.
Z žalostjo se spominjamo tudi na-
ših umrlih v februarju in marcu:

6. 2. je umrl naš rojak Alojzij
Andolšek, 75 let star. — 16. 2. je
zapustil Anton Uršič svojo dobro
hčerko Marijo-Zoro, star 90 let, po-
kopan 18. 2. v Forbachu. — 22. 2.
je umrl v Stiring-Wendel dobri
mož Jožef Ceglec, šele 54 let star:
Kot že večkrat je tudi ta dan po-
magal sekati drva revni vdovi; po
končanem delu ga je doma zadela
kap. — Istega dne je umrla v bol-
nišnici Cité Chréange 72 let stara
Neža Sušec, roj. Šterban, pokop-
pana 25. febr. — 24. 2. je umrla
na Hochwaldu 73 let stara Ana
Blatnik in istega dne Rudolf Šu-
štar, 55 let star, v Nancy, pokop-
pan 27. 2. v Hombourg-Haut. —
6. marca Ana Kaluža, 79 let sta-
ra, v Freymingu stanujoča. —
8. 3. je zadela kap Antonijo Gre-
gorčič v bolnici Forbach; pokojna
je svoji družini in vsem dajala lep
zgled verne, ljubeznive matere; po-
kopana 11. 3. na pokopališču Mer-
lebach. — 17. 3. je umrla v bol-
nišnici Hochwald Štefka Lovšin iz
kolonije Farébersviller, kjer je bila
pokopana 19. 3. — 20. 3. je umrl
v bolnici St. Avoird naš rojak Šte-
fan Dakskobler, 69 let star, pokop-
pan v Ham s. Varsberg 22. 3. —
21. 3. je umrla v Merlebachu
Hochwald Pavla, roj. Turšič, poro-
čena Kleinhentz, 64 let stara, iz
Farébersviller. — 22. 3. se je
smrtno ponesrečil naš splošno pri-
ljubljeni rojak Jožef Kotar, 65 let
star, pokopan 25. 3. Pri pogrebu
sta bila navzoča g. Anton Dejak,
župnik iz Aumetza, in podpisani.
Vsakemu je rad pomagal (našemu
novemu harmoniju je naredil zelo
lep pokrov, zato se dragega Jo-
žefa vedno radi spominjamo, ko
odpiramo harmonijo).

Vsem našim rajnim večno bla-
ženost! Sorodnikom pa izražamo
globoko sožalje!

*Debata je v
polnem teku.*

Od žalostnih prihajamo na ve-
sela sporočila:

Mali Boris je razveselil očeta
Ivana in mater Marijo Patzek (Pa-
cek), krščen v merlebaški župni
cerkvi 15. marca. — Franco Mišič
je razveselil očeta Leopolda in
mater Emilijo; krščen v župni cer-
kvi v Merlebachu 6. aprila.

Naj božje Dete spremlja na zem-
lji Borisa in Francota in ju varuje
vseh nesreč!

Pred oltarjem sta sklenila sv. za-
kon Emil Ignatovič in Seifano Car-
mel 15. marca; 24. maja pa Marija
Ignatovič in Tuna Remy. — Vse
naj blagoslavlja Odrašenik sveta!

Velikonočne praznike smo praz-
novali po vseh večjih kolonijah;
zlasti slovesno pa v Merlebachu
na velikonočno nedeljo ob 10. uri:

Poleg krasnih velikonočnih pesmi
je cerkveni zbor Slomšek sijajno
zapel del maše iz „Vrata neba“ s
spremljavo harmonija in trompete.
Z izrednim navdušenjem je polna
cerkev poslušala petje in preko
100 vernikov je pristopilo k sve-
temu obhajilu.

Na velikonočni ponedeljek po-
poldne pa je „Slomšek“ priredil
družinsko srečanje v dvorani Ho-
spice Ste Elisabeth v Merlebachu.
Dvorana se je napolnila popolnoma
in z navdušenjem so navzoči po-
zdravili preč. g. Cirila Turka iz
Stuttgarta, ki je predvajal sijajen
zvočni film o življenju naših ro-
jakov na Koroškem. Navdušenje

„Drevo sredi paradiza“: Del naših
rojakov na Predarlskem (Feldkirch).

Društvo „Slomšek“ v Merlebachu v Franciji je praznovalo na velikonočni ponedeljek družabno popoldne. Letos so imeli na sporedu tudi film o „Slovenski Koroški“.

vseh navzočih je bilo veliko. Že krasna govora g. Jankoviča in g. Emila Šinkovca so udeleženci navdušeno pozdravili. Ko pa je bil

Pri srečanju v Parizu ob pustni zabavi je bilo letos pri točilnici dosti dela, pa tudi dosti dobre volje.

zvočni film končan, je razveselilo navzoče pet sijajnih igralcev na pihala v naših narodnih nošah. Zaigrali so naše krasne pesmi in vzbudili sijajno razpoloženje med poslušalci.

Lepo petje cerkvenih zborov polnjuje cerkve. Ne samo da verniki vedno bolj radi prihajajo k službi božji — vedno več starih in mladih pristopa tudi k sv. obhajilu.

Lepa prilika našega snidenja bo zopet 1. maja: naše romanje k Mariji z Brezij v Habsterdick (Stiring-

Wendel). Po vseh kolonijah je razglašen spored: sv. maša in lepe šmarnice popoldne ob 3. uri. Čez 800 naših rojakov prihiti k Mariji, na stotine jih prejme sv. obhajilo, lepo petje, krasni govori vabijo ljudi, da se z vsem zaupanjem obračajo k naši skupni nebeški Materi, ki nas vodi k Jezusu, svojemu Sinu.

Pridite, pripeljite vse svoje drage!

Cerkvenemu zboru pa kličemo: Pogumno naprej, mladina, zidaj si lepo bodočnost!

Vse dobro vam želi vaš

Stanko iz Merlebacha

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v

V Vienne (Francija) znamo biti tudi prav domači.

cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, Paris 15°, tel. 577-69-93, métro Charles-Michels — je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa po dogovoru z duhovnikom.

Obisk slovenskega škofa: Na Vnebohod, 8. maja, bomo imeli med sabo koprškega škofa g. Janeza Jenka, ki bo daroval sveto mašo (ob petih popoldne, kot navadno) in podelil nekaterim slovenskim otrokom zakrament birme in drugim prvo sveto obhajilo. Naj

se ob tem prazniku vsi zberemo okrog oltarja, posebno še, ko je mnogo naših rojakov iz Pariza in okolice po rodu iz koprške škofije!

Naš rojak Peter Opeka, član lazaristovske redovne družbe, ki se pripravlja na duhovniški poklic, je na praznik sv. Jožefa v cerkvi, kjer se tudi mi zbiramo k nedeljski maši, med lepim in doživetim bogoslužjem, kateremu so prisostvovali zastopniki francoske, slovenske, malgaške in argentinske narodnosti, *prejel prve redove, ki ga bodo vodili do duhovništva*, v katero bo posvečen v jeseni v Argentini, kjer živi njegova družina, potem pa se bo vrnil v misijone na Madagaskar. Vsi mu želimo obilo božjega blagoslova na tej poti!

5. marca je po kratki bolezní umrl v Metliki, kjer je bil na dopustu, Ivan Kerč v starosti 54 let. Njegovi družini — gospé Mariji in otrokom — izrekamo svoje iskreno sožalje, pokojnika, ki je s svojo družino rad prihajal v našo skupnost, pa se spominjamo v svojih molitvah!

VERSAILLES

Na cvetno nedeljo je bila *krščena* Ingrid, hčerka Petra in Marije-Thérèse Hromca iz Elancourt.

CHATEAUROUX (Indre)

Na binkoštni ponedeljek (19. maja) se bomo zbrali ob desetih dopoldne k naši skupni maši v cerkvi Notre-Dame.

LYON-VIENNE

Prihodnjič se spet snidemo v nedeljo, 11. maja, v Charvieu — kraj je tik pred Pont de Chéruy — in sicer pri sestrah na 94 Avenue du Collège, ob treh popoldne, kjer bo *sveta maša* in nato domače srečanje.

Res, da se bolj redko srečamo, zato pa takrat vsi pridimo!

MARSEILLE

Na véliki četrtek sta v Gémenos pri Marseilleu prejela *prvo sv. obhajilo* Helena Plešnar in njen bratranec Filip Plešnar. Njima in vsem mladim, ki so začeli z zakra-

mentalnim življenjem, pomagajmo z molitvijo in lepim zgledom, da ostanejo v življenju zvesti Jezusu!

Za *Veliko noč* smo se v lepem številu zbrali v cerkvi na Plateau de la Viste. Drugi dan pa smo imeli mašo v Gémenos pri Aubagne. Po slovesnosti v Cerkvi smo se zbrali pri Plešnarjevih, kjer smo v veselem razpoloženju preživeli dan. Zabavali smo se po domače, cvrli pečenice na ognju, poslušali glasbo in se tudi zavrteli. Sele zvečer smo se zadovoljni razšli. Družini in vsem, ki so se žrtvovali, da je to srečanje bilo prijetno, se najtopleje zahvaljujemo.

Otroci so se po svoje zabavali...

Na binkoštno nedeljo, 18. maja, se bomo spet zbrali k *slovenski maši* v isti cerkvi na Plateau de la Viste popoldan ob 5. uri. To bo morda zadnjič, da se bomo zbrali v tej cerkvi, ker bo tamkajšnji župnik mesec dni pozneje prevzel drugo župnijo. Že sedaj opozarjamo, da se bomo pozneje zbirali k slovenski maši v Camoins-les-Bains. To je ob avtocesti med Marseille-

...odrasli pa po svoje (Pariz)

Velikonočni ponedeljek je bil kar prekratek v Chilleurs (Francija): Eni resno ob mizah ...

om in Aubagne, zadaj za „Geant Casino“.

Na binkoštni ponedeljek bo slovenska maša jutraj ob 10. uri v župnijski cerkvi *Les Milles* pri Aix-en-Provence. Po maši pa gremo v lovsko hišo, ki je v gozdu ven iz *Les Milles*, in bomo tam preživeli dan. Tokrat je organizacijo srečanja prevzel Pavlin. Vsi ste lepo vabljeni. Sporočite, kdor bo zadržan in ne bi mogel priti.

NICA

V večjem številu smo se spet

...drugi veselo razposajeni ob prijetnih zvokih plesne glasbe.

Romanje v Lurd

V letošnjem juliju bosta dve slovenski romanji v Lurd:

- od ponedeljka, 7., do sobote, 12. julija, bo tržaško-goriško romanje;
- od nedelje, 20., do petka, 25. julija, pa bo romanje iz domovine z bolniki pod vodstvom koprškega škofa.

Lurško romanje je vedno velika milost, saj pomeni srečanje s Kristusom, z Marijo in s Cerkvijo v njihovih bratih in sestrah.

zbrali okrog oltarja na *Veliko* noč in na nedeljo, ki je bila posvečena izseljencem („Journée des migrants“). Na 3. velikonočno nedeljo smo se zbrali v Marijinem svetišču v Laghet pri Nici, kjer je g. škof ob asistenci izseljenskih duhovnikov imel sv. mašo. Obenem je to bilo svetoletno romanje izseljencev v Marijino svetišče. Po slovesnosti pa smo ostali skupaj v nara-vi in lepo preživeli popoldan.

Nekateri naši rojaki so v zadnjem času spremenili svoja bivališča. Tako se je Tone Petrič z družino preselil v novo stanovanje, njegovo hišo pa sta prevzela Tone in Gena Peršin. V St. Laurent du Var sta se preselila Ciril Peršič in Ciril Furlan. Slednji se je končno po težavah, ki jih je imel, ko se mu je delavec ponesrečil pri delu, preselil v svojo še

nedovršeno hišo. Stanovanje pa je moral žrtvovati, da je izplačal odškodnino ponesrečenemu delavcu.

Matija Žalik se tudi seli na drugo stran reke Var, kjer je prevzel službo čuvaja vodnih črpalk. Z novo službo je zelo zadovoljen, zlasti pa ga veseli velik vrt okrog hiše, ki ga spominja domačega kraja — Prekmurja. Gotovo se bomo kdaj zbrali pri njem, kot smo se večkrat pred leti.

Nekateri so zadnji čas morali iskati pomoč v bolnici. Ciril Peršič se je ponovno moral podvreči operaciji noge. Neki alkoholiziran voznik se je z vso brzino zalezel v njegov avto, ko je on mirno čakal v koloni. Posledica: Ženo so nezavestno odpeljali v bolnico, njemu pa se je zlomila železna šipka, ki so mu jo zdravniki vstavili v bedrno kost, ko je z vso silo zavrl, da avto ne bi vrglo v vozilo pred njim. Da je tudi on poškodovan, tega ni takoj opazil, pač pa šele 14 dni potem, ko mu je noga začela biti krajša in zlomljena šipka zabadati v meso. — Ivan Logar iz La Trinité si je moral dati operirati žile na nogah, Dario Ivančič pa si je pri delu ožgal desno stopalo z raztopljeno smolo.

Ponesrečenim želimo hitrega okrevanja, vsem, ki so spremenili bivališče, pa, da bi se dobro počutili v novih stanovanjih.

AUMETZ

RUELISHEIM-WITTENHEIM: Slovenska maša v kapelici Notre Dame du Chêne v Ruelisheimu bo

† Stanislav Virant, o čigar smrti (29. jan.) smo zadnjič poročali. Pokojnik je bil povsod priljubljen in za njim žalujejo mama, bratje in sestre.

na binkoštno nedeljo ob 3. uri popoldne. Slovenci od blizu in daleč vljudno vabljeni!

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Zima nas je letos z repom „vašlatala“, bi rekli na Primorskem. Bo njena zamuda letošnjim pridelkom v škodo ali v korist? Niti kmetje sami tega ne vedo. „Če zemlja ne zmrzne in če je ne pokrije sneg — gnoj revnih —, ne pričakuj dobre letine!“ pravijo. Vendar je zapoznala zima nekoliko tudi škodljiva.

Pred *Veliko nedeljo* nas je prišel msgr. Grims spovedovat, hkrati pa tudi vabit v Habsterdick na vsakoletno prvomajsko romanje; v avgustu bo pa vodil *slovensko skupino v Lurd*. Odziv je vsako leto manjši, kajti stare ovira bolezen, mladi pa imajo svoja „romanja“ in svoje „Lurde“, zato pa zaslužijo tisti, ki še gredo v Habsterdick ali celo v Lurd, res veliko priznanje in veliko pohvalo.

V trenutku, ko to pišemo, ležita v *bolnišnici* dve dobri slovenski mami; to sta gospe Janežičeva in Jurcetova. Bliža se krasni maj, Marijin mesec. Upajmo, da jima bo Ona izprosila ozdravljenje!

PAS-DE-CALAIS

Za letošnjo zgodnjo *Veliko noč* je veljal slovenski pregovor: Če je

Božič pri tinali, je *Velika noč* za pečjo. Vendar smo praznike kljub slabemu vremenu preživeli v pravem verskem vzdušju. Ves veliki teden je bila slovenska služba božja povsod zelo lepo obiskana, zlasti pa na veliko soboto in na sam praznik vstajenja.

Na velikonočni ponedeljek je bila maša v okolici Lisieux v Mesnil Guillaume, kjer smo bili z malo skupino rojakov iz Mericourt v Emavsu pri Vogrinčičevi družini. Najlepša hvala za njihovo gostoljubje!

Na *Veliko noč* je *krstna voda* prerodila kar tri *novorojenčke*: v Lievinu Marijo Benio, v Mericourtu Sandrine Audrey Šuštar, v Bruay-en-Artois Hieronima Lejeune. Naj bodo vsi trije žive priče vstalega Odrašenika!

Zakrament sv. zakona so si podelili: 8. marca Jakob Roger Gačnik in Joelle Colléatte; 5. aprila Štefan Stevanovski in Bernadette Frančiška Boucq. — Mladim družinam veliko sreče in božjega blagoslova!

V zbrano praznovanje velikega tedna je padla grenka kaplja žalosti. Na veliko sredo je v popoldanskih urah *preminila* po kratki hudi bolezni ga. Marija Gregorčič, roj. Debec pred 79 leti v Št. Janžu na Dolenjskem. V Francijo je prišla 1924, kjer je vzgojila s svojim skrbnim možem 5 otrok, od katerih je sin Slavko že odšel v prezgodnji grob. Ob vsem težkem delu na polju in doma je našla vedno čas za božjo službo in za raznašanje „Naše luči“ prav do

Pokojna Marija Gregorčič (Bruay-en-Artois, sev. Francija).

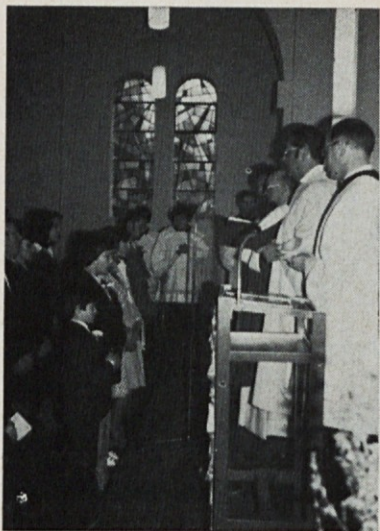
zadnje številke. Bila je zvesta naročnica od prve številke. Domo vino je obiskala kar šestkrat. Leta 1935 je pohitela z msgr. Zupančičem na evharistični kongres v Ljubljano z zastavo Bratovščine Živega rožnega venca, katero je leta in leta s ponosom nosila. Truplo drage pokojnice je bilo prepeljano iz St. Omer, kjer je umrla, v Bruay-en-Artois, kjer je bil na veliko soboto, 29. aprila, ob izredno veliki udeležbi pogreb in zvečer ob obredih velikega tedna pogrebna maša.

Družina Gregorčič se vsem udeležencem, zlasti prijateljem in sorodnikom iz Belgije, ki so kljub zelo slabemu vremenu prišli, zelo tople zahvaljuje!

Naj bo pokojnici lahka tuja zemlja! Gospod sam pa naj jo za vse, kar je dobrega svojim in naši skupnosti storila, bogato poplača! Ostalim žalujočim naše iskreno sožalje!

Ob krstu
Ingrid Hromec
v Versaillesu
(očetova roka ni
več v mavcu).

Škof dr. Lenič začena obred sv. birme v Hamburgu.

nemčija

HAMBURG

SLOVENSKA BIRMA V HAMBURGU

V Hamburgu smo imeli v postnem času posebno slovesnost. Iz Ljubljane je prišel g. škof doktor Stanko Lenič birmovat slovenske otroke v Hamburgu. Število res ni bilo veliko, pač pa pestro po starosti. Našim birmancem se je pridružil tudi nemški konvertit, star 72 let!

Birmanska slovesnost je bila 9.

Pred birmo v Hamburgu.

marca v cerkvi sv. Antona. Prisostvovalo je lepo število vernikov, ki so pozorno spremljali obred birme. Škof Lenič se je v pozdravnem govoru zahvalil nemški krajevni cerkvi za njeno gostoljubnost. Sveto mašo smo imeli s sodelovanjem. Poleg škofa je bil tudi g. Janez Zdešar, naš prijatelj iz Münchna, ki se je enako zahvalil za gostoljublje, ki ga slovenska Cerkev uživa na severu. Slovesnost so povzdignili tudi nemški ministrantje, ki so z njim lastno natančnostjo vršili liturgično službo.

Na koncu slovesnosti je domači župnik g. Tournau rekel: „Čeprav imenujemo Hamburg Babilon, smo danes imeli občutek, da se je spremenil v Jeruzalem tistega dne, ko so po prihodu Svetega Duha govorili različne jezike, pa so se vsi razumeli. Tudi mi smo se razumeli, ker smo govorili jezik ljubezni.“

Vsa slovesnost je bila res lepa in domača, tako da smo za trenutek pozabili, da smo v tuji deželi.

Po končani slovesnosti smo imeli v lepo okrašeni dvorani razgovor in okrepčilo, ki so ga pripravili starši birmancev. Z veliko požrtvovalnostjo in ljubeznijo je bilo vse pripravljeno. V zanimivem pogovoru s škofom in s petjem smo zaključili vso slovesnost. Čas nam je prehitro minil, ko smo se morali spet posloviti od našega priljubljenega škofa.

Upajmo, da je ta slovesnost pognala nove korenine verskega življenja med nami Slovenci in nas povezala v skupno božjo družino.

Letošnja *Velika noč* nas je potem že drugič letos v večjem številu povezala, ko smo skupno obhajali velikonočne skrivnosti.

OBERHAUSEN-MOERS

Z največjim veseljem vam sporočamo, da se versko in narodnostno življenje Slovencev v Moersu in okolici najlepše razvija. Komaj pričakamo enkrat na mesec bogoslužje v cerkvi sv. Jožefa v središču mesta.

Ker smo svobčas v domovini praznovali *materinski dan* 25. marca zaradi Marijinega praznika, smo tudi mi že kar sedaj priredili takoj po maši skromno slavo materam v čast. V župnijskem Don Boskovem domu smo se posedli okrog s cvetjem okrašenih miz.

Najprej so nastopili otroci iz pravkar ustanovljene slovenske šole v Moersu. Preprosto in pristrčno je bilo! Pobirali so po tleh bele, rdeče in plave rožice in jih poneli mamicam v naročje — vse po znani slovenski ljudski melodiji. Za njimi so nastopile mamice same. Ženski kvartet je zapel nekaj najlepših materinskih in tudi kakšno zaljubljeno vmes. Veliko odobravanje je vzbudil nastop skoraj 80-letne Kottove mame iz Botropa. Ta slovenska žena je rodila osem otrok, ki še živijo in imajo povprečno 5 do 6 otrok zopet sami. Mamice, ki imajo le po enega otroka, so kar svetlo pogledale na

Slovenska skupina po birmi v Hamburgu s svojim župnikom g. Jerebom in škofom g. dr. Leničem.

to ženo, ki je res vzbujala spoštovanje. Kottova mama pa je tako veselo zapela „Stoji, stoji Ljubljan'ca...“, da bi ji prišteli kvečjemu štirideset let.

Kljub temu da zaradi postnega časa nismo imeli zabave s plesom, so se vsi navzoči do dna srca zabavali ob prepevanju domačih pesmi. Starši so bili tako navdušeni, da so predlagali: Kaj, če bi imeli redno tedensko slovensko šolo. Zares smo začeli. Sedaj se zberemo vsak ponedeljek popoldne ob 16. uri v Don Boskovem domu, kjer se učimo prav vse od kraja: od slovenskega očenaša pa do petja najlepših starih melodij. Vmes se igramo šaljive igre in čas kaj hitro mine. V naš mladinski slovenski krog se zbere tudi do 25 otrok od šestih pa do sedemnajstih let. Komaj čakajo, da pride teden naokoli. Srečna mladost!

Slovenci iz Essna in Oberhausna smo se na tiho soboto poveselili na „jožefovanju“ v Kolpingovem domu v Altenessnu. Obiskali so nas naši rojaki iz Berlina in nas silno razveselili z igro „Dve nevesti“. Dragim rojakom za dolgo pot in uspeši nastop iskrena hvala!

Tudi Slovenci v Oberhausnu smo se odslej začeli bolj pogosto zbirati k zabavam in sicer v katoliško gostišče pri Herz-Jesu-Kirche v Sterkrade. Prav tako smo imeli veselo „jožefovanje“ na cvetno soboto zvečer.

Na cvetno nedeljo smo skupaj z drugimi narodnostmi v Porurju priredili zopet *mednarodno bogoslužje* cvetne nedelje. Kar veliko nas je bilo zbranih v „slovenskih“ klopih Marijine cerkve v središču mesta. Ne znamo torej samo plešati, znamo tudi moliti!

Letos smo imeli prvič *velikonočno bogoslužje* v Moersu. Na veliko soboto zvečer se nas je veliko zbralo k lepemu bogoslužju v cerkvi sv. Jožefa. Najprej je bil *krst* malega Romana Klenovška iz Repela. Potem smo zapeli trikrat staro častljivo slovensko alelujo, ki vedno razveseli sleherno srce. Sledila je slovesna velikonočna maša. Po dolgem času smo zopet prepevali naše čudovite velikonoč-

ne pesmi. Po maši nam je duhovnik blagoslovil jedila, ki smo jih prav po starem pripravili. Kako srečen se počutiš, če po dolgem času zopet praznuješ po domače!

Pozdravljamo vse vas, drage rojake po svetu in želimo srčno: Vztrajajte pri bogastvu slovenskega verskega izročila! Tako je lepo!

KÖLN

Mesečna srečanja v marcu so bila v velikonočnem ozračju. Res, da so se nekateri rojaki odpeljali domov praznovati, vendar je bil obisk pri naših mašah boljši.

Zvesta skupina naših rojakov iz Krefelda pri velikonočnem žegnu.

Na tiho soboto in nedeljo smo pripravili v Hochdahlu *duhovno obnovo*. Pogovorili smo se o našem življenju, kako vrednotimo dobrine. Kako, da ne doživljamo, da je Bog naša in moja osebna največja vrednota? Dandanes moramo kristjani res plavati proti toku

Mi smo pa iz Eschweilerja in takole nas je fotograf videl letos na Veliko noč.

To bo teknilo — jutri na Veliko noč — se je smejal mladi živčav iz Hildena.

javnega mnenja, ki nam obljublja vsakršno svobodo in blagostanje. Brez Boga v naših medsebojnih odnosih se pa znajdemo v slepi ulici.

Dvajsetim udeležencem je to kratko skupno bivanje bilo gotovo kot žarki pomladnega sonca.

V HILDENU smo praznovali skupaj veliki petek. Otroci so nam to-

Na Veliko noč v Stuttgartu. Lepo je bilo pri slovenski maši, kjer je sodelovalo toliko mladih ljudi!

krat prvič zapeli, kar so se navadili pri sobotnih vajah. Njihov nastop je na druge starše tako dobrodejno vplival, da je bilo na prihodnjo soboto takoj več otroških grl v Jugendheimu.

Na *véliko soboto* so se gospodinje res dobro izkazale. Da se na Veliko noč najprej zaužije blagoslovljena hrana, je dokazal res množičen obisk s košaricami velikonočnih jedil.

V SOLINGENU je ta dobra posebnost, da za praznike mnogi pristopijo k obhajilu. V primerjavi z drugimi kraji se moramo v tem primeru res pohvalno izraziti. Tudi blagoslov velikonočnih jedil je bil močno obiskan. To so pač stare in

ljube domače navade, ki jih tudi tujina tako hitro ne zabriše!

V KREFELDU je naša občina razveselila otroke in odrasle. Vsak je dobil pirh — otroci še kaj več, ker je pač Velika noč. Tudi blagoslova jedil so se mnogi udeležili. Počasi se učimo, da strežemo drug drugemu in ne čakamo na postrežbo. Saj s tem strežemo neposredno Jezusu.

V KÖLNu smo slovesno praznovali *véliko soboto*. Obisk je bil tudi vreden *Vélike noči*.

STUTTGART-okolica

Filmski večer: V nedeljo, 23. 3., je bil v Pfullingenu na sporedu film o Slovencih na Koroškem. Film je prikazal naravne lepote Zilje, Roža in Podjune ter posebej poudaril probleme koroških Slovencev v preteklosti in sedanjosti. Intervju s kulturno, versko in politično zainteresiranimi osebami je vso problematiko živo prikazal.

Za žegenj lepe košarice: Po stari slovenski navadi smo tudi na Württembergem ohranili blagoslov velikonočnih jedil na *véliko soboto*. V Stuttgartu, Esslingenu in Pfullingenu je nepričakovano veliko ljudi prineslo blagoslovit pirhe, potico, šunko in hren. Za te dobrote so naše žene oskrbele posebne košarice, da jih je bilo lepo videti.

Za povračilo davka: V Stuttgartu smo 1. in 2. soboto v marcu skupno izpolnjevali formularje za povračilo davka (Lohnsteuerjahresausgleich). Navzoč je bil uradnik finančnega urada, ki je pregledal izpolnjene formularje in takoj povedal, kaj lahko kdo pričakuje. To akcijo smo izvedli skupaj z italijanskimi, španskimi in portugalskimi delavci pod okriljem KAB (Katoliško delavsko gibanje) na področju Stuttgart-Ost.

Tečaj socialnih delavcev: Na dvodnevni tečaj socialnih delavcev, ki delujejo v okviru Caritasverbanda v škofiji Rottenburg in ga je organizirala tukajšnja škofija, smo bili povabljeni tudi Slo-

venci. Poslali smo dva zastopnika. V celoti je bilo na tečaju okrog 40 zainteresiranih oseb, med njimi Nemci, Hrvati, Portugalci, Španci in Italijani. O vprašanih, ki tarejo naše delavce, smo odkrito diskutirali. Udeleženci smo prišli do prepričanja, da nas nemška Cerkev bolj razume kot pa civilne oblasti. Zavzema se za to, da bi s tujimi delavci tudi v času krize človeško postopali pod devizo „Skupno smo nosili debela leta, nosimo skupno tudi suha!“

O tečaju je poročal tudi nemški radio. V intervjuju, ki ga je oddajal, je povedal svoje mnenje tudi slovenski zastopnik.

Čestitke h krstu: Narod, ki nima rojstev, izumira in starostne rente bodo nizke. Pri naših družinah na Württemberškem prevladuje življenje. Zopet lahko poročamo o petih krstih. Na vrsti so bili: v Stuttgartu dvojčka Andrej in Jožef Žagar, sinka Stanka in Jožefe; v Urbachu Bojan Duh, sinko Jožefa in Jožice; v Schwaikheimu Andrej Dular, sinko Vladimira in Marije; v Bissingenu Diana Hozjan, hčerkica Franca in Marije. Mladim družinam naše tople čestitke!

WÜRTTEMBERG-OBERLAND

V Liebfrauenkirche v Ravensburgu smo imeli v tem času dva krsta in eno poroko.

Krščena sta bila: 8. marca Valter Polenek, sin Ludvika in Ane-Marije, roj. Pušnik, stanujočih v Ravensburgu; 5. aprila Marko Porok, sin Jakoba in Stane, roj. Avsec, stanujočih v bližnjem Schlieru.

Cerkveno poroko pa sta sklenila Štefan Šajt in Jožica Pačnik, stanujoča v Hausen im Tal. Družinam novorojenčkov in novoporočencev želimo obilo božjega blagoslova!

Zgodnja **Velika noč**, še vsa v zimi, je letos pripomogla k temu, da nam ni preveč ljudi ušlo domov, tako da smo imeli pri slovenskih mašah kar lepo udeležbo. Pristop k sv. zakramentu je bil kar razveseljiv in tudi lepa sloven-

*Košarice
s pirhi, potico,
šunko in
hrenom na
Veliko noč v
Waiblingenu
v Nemčiji*

ska navada blagoslovitve veliko-nočnih jedil je posebno v Ulmu lahko prišla na vrsto.

BAVARSKA

MÜNCHEN

Na **Veliko noč** smo se pripravili z množičnim prejemom zakramentov: res ni bila udeležba na cvetno soboto bogvekaj, nas je bilo pa zato na cvetno nedeljo zares veliko. Tudi obred blagoslova jedil na veliko soboto se vsako leto bolj uveljavlja.

Dan naših mater je bil osrednja prireditev tega časa. Praznovali smo ga na tiho nedeljo.

Ko bi kdo ocenjeval prireditve s strokovnimi merili, bi odkril marsikakšno pomanjkljivost. A pri takih prireditvah mora biti glavno merilo upoštevanje ogromne dobre volje pri nastopajočih in veliko

„Žegen“ spada k slovenski Veliki noči. Na veliko soboto je 70 ljudi prineslo blagoslovit jedila v Slovenski center v Stuttgartu.

Darinka G. je dokončala šolanje za bolniško sestro. Sedaj je zaposlena v bolnici v Stuttgartu. Zanj brezposelnosti ne bo, saj je prav ta poklic posebej iskan tudi v Nemčiji.

dela pri tistih, ki so prireditev pripravili. Upoštevač to dvoje je treba reči, da je bilo praznovanje pristrčno, domače in lepo.

Nastop otrok, ki so imeli to pot glavno besedo, je vokviril moški oktet, ki je v začetku in na koncu zapel po nekaj pesmi. Dekle v narodni noši je posamezne točke napovedala. Proti koncu sta nastopila fant in dekle, vsak od njih z branjem pretresljivih izpovedi o materi. Ves ostali program so izpolnili otroci. In sicer izmenjaajoče: posameznik, skupina, posameznik, skupina...

Valter Polenek iz Ravensburga je prejel sveti krst.

Kot posamezniki so nastopili Danica s Prešernovo Lepo Vido, Franjo z Župančičevo Z vlakom, Darko s Klopčičevo Kravo, Tomaž z Župančičevo Ajdo, Ivanka s Klopčičevo Mary se predstavi.

Nosilci glavnih vlog pri skupnih točkah šolskih otrok so bili Sandi (Mehurčki), Danica (Mamica piše teti), Brigita (Oglas), Darko (Vlak).

Malčki so nastopili trikrat: prvič z voščilom in dvema pesmima, drugič z zgodbo o uri in Jurčku in muci, tretjič pa z dogodivščino z medvedkom. Treba jim je dati vse priznanje za njihov iskren, spontan nastop. Da so na koncu malčki v spremstvu obeh deklet v narodnih nošah razdelili med mame rdeče nageljne, to je že običaj.

Tudi scenično posrečeno zamilsel je treba omeniti: majhna, v živih barvah in čistih oblikah sestavljena vas je bila posrečena okras. Posebnost je bilo to, da so se med dvema recitacijama vrstile na platno odgovarjajoče skioptične slike. Tudi ura in hruška sta bili posrečeni. Za ostale optične učinke so skrbele luči, ki so zlasti ob branju Cankarjeve Njene podobe ustvarile vso simboliko obupa in kasnejšega prehoda v vero v življenje.

Vsem, ki so nam pripravili tako lep večer, v imenu vseh slovenskih mater v Münchnu in okolici — najlepša hvala!

Vsi trije tečaji (oba šolska in tečaj narodnih vezenin) se redno vršijo. Tudi pevski zbor se spet redno vadi.

Krščena sta bila: Diana Suša, hčerka Ivana in Terezije, roj. Zagrajšek; Milan Labohar, sin Milana in Irene, roj. Štumberger. Staršem čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro v življenju!

nizozemska

Veliko noč smo slavili še po starem obredu: s slovesnim vstajenjem in procesijo, pri kateri že več let sodeluje godba iz Heerlerheide. Čeprav je vreme bilo kislo, se je zbralo prav lepo število rojakov. V cerkvi je „Zvon“ prepričljivo prepeval velikonočne pesmi.

Nismo še poročali o živem zanimanju za *slovensko šolo* med našimi rojaki in njihovimi holandskimi prijatelji. Mlajši imajo pouk ob sobotah popoldne. Redno jih prihaja okrog 20. Starejši se zbirajo ob ponedeljkih zvečer. Redno jih prihaja 45. Pouk je v holandsčini. Pouk vodi naš zvesti prijatelj učitelj g. Ad Hamers ob sodelovanju naših rojakov. G. učitelj se za vsako uro izredno skrbno pripravlja. Posluhuje se modernih didaktičnih pripomočkov, kot je npr. posnemanje in trak.

Učencem in učenkam k vztrajnosti toplo čestitamo, g. Hamersu pa se za vzorno požrtvovalnost iskreno zahvaljujemo.

švedska

Kljub zakasneli zimi-maščevalki smo letošnjo spomlad lepo zaorali s tako velikim slavljem, kot ga na Švedskem še nismo doživeli: s *petimi krsti* med mašo v Göteborgu. Sicer ne vemo, kdo je bil bolj glasen — otroci ali župnik — vendar smo bili vsi srečni in ponosni: zdravi, poštene in verni slovenski narod bo še živel. Ana Kristina, Slavomir Jakob, Marija, Monika, Sandra — vsi so bili krščeni v imenu troedinega Boga in so se pridružili Kristusu in Cerkvi.

Za drugič si želimo več fantičev. Če bodo slike uspele, Vam prihodnjič predstavimo naš „množični“ krst.

Vse štiri fotografije na tej strani so z materinskega dne v Münchnu.

Del nastopajočih z obema dekletoma v narodnih nošah.

švica

SLOVENCİ V ŠVICI

Da pomeni Švica deželo, ki jo svet ceni, o tem ne bomo govorili posebej. Tukaj živi okrog 4000 Slovencev. So to izrecno mladi ljudje, ki so prišli sem v zadnjih osmih letih naravnost iz domovine na delo. Večina je zaposlena predvsem na črti Bregenz ob Bodenskem jezeru, čez Zürich do Basla na severu. Nahajamo jih v Amriswilu, Winterthuru, nato pa proti zahodu: Olten, Solothurn, Luzern, Bern, Fribourg in sličnih središčih, kjer je več ali manj razvita industrija.

Na levi sliki malčki pri točki o uri,

Ni dvoma, da je v pomoč in oporo za stalnost in trdnost na lepo načrtani poti teh naših mladih Slovencev prišla do izraza tudi tukaj Cerkev s svojimi duhovniki. Slovenec pač dobro razume, kaj mu pomenijo Bog, vera in Cerkev, naj bo to doma ali v tujini.

Kakor hitro je bilo videti, da je v Švici skupina Slovencev, je Cerkev ukrenila vse potrebno, da bo duhovnik med njimi. Skrb za to je bila poverjena patrom slovenske kapucinske province. Slovenska Cerkev v Švici je tako začela rasti in z izjemo morda še katerega, skritega v švicarskih gorah, je tukaj v tej Cerkvi danes zajeto skoraj vse. Mladi se poročajo tukaj. Bilo je na stotine parov in tem so sledili krsti, drug za drugim...

S časom je p. Fidelis ustanovil v Zürichu centralno pisarno, kamor se naši zatekajo. Telefon poje, dogovori se najavljajo, potem pa v avto, na ulice in ceste velenosti ali izven njega, 50, 100 kilometrov, na vse strani, v lepem in slabem vremenu!

Čudovito lepo je pri službi božji, ponekod ob sobotnih večerih, drugje po dvakrat, trikrat ob nedeljah, v različnih krajih. Ne mogel bi človek verjeti, ko zagleda v cerkvenem prostoru — recimo v Zürichu — do dvesto mladih ljudi, ki jim iz src zadoni slovenska pesem, ko stopa duhovnik k ol-

na desni o medvedku in hruški.

tarju. Še več: ti ljudje iščejo svojo notranjo moč prav pri vrelcu življenja, pri Kristusu v Evharistiji.

Bil sem mesec dni tu v pomoč. Dogodilo se je, da je bila končana služba božja in smo prišli iz cerkve. Mlad mož udari p. Fidelisa naenkrat po rami, češ: „Grem še jaz!“ Vrnila sta se v cerkev, da je tako še ta mož opravil svojo veli-

konočno dolžnost, kakor bi temu rekli doma...

Tudi p. Angel komaj čaka, da bi se mu zdravje popolnoma vrnilo, da bi tako mogel obiskati svoje vernike.

Zdi se mi, da je takšnemu življenju v Švici treba dati vse prizanjel

P. J. V.

Krščeni so bili: V Solothurnu: Marko Brumec, sin Martina in Nade, roj. Napotnik; Helena Kordić, hči Živka in Ozenciete, roj. Iskra.

V Amriswilu: Mihael Perša, sin Ludvika in Nade, roj. Matko.

V Zürichu: Jožef Kresnik, sin Jožefa in Štefanije, roj. Čokl; Mateja Glogovšek, hči Milana in Zdenke, roj. Ožbolt.

slovinci ob meji

KOROŠKA. — „Strogo zaupno“ — kriminalna komedija je tretja odrska uprizoritev, katere se je lotil pliberški „oder 73“ in jo podal v farni dvorani v Pliberku. Vsi igralci so podali svojo vlogo zares doživeto. Vidi se, da so igralci in igralka homogena enota, da imajo dovolj rutine v igranju. — Slov. prosv. društvo „Danica“ in „Trio Korotan“ iz Št. Vida v Podjuni sta gostovala v Železni Kapli in nato na Radišah z glasbeno šaloigro „Vasovalci“. Občinstvo je bilo v Železni Kapli kot tudi na Radišah navdušeno nad dobro podano spevoigro in je nagradilo nastopajoče z burnim aplavzom. Enako navdušenje je prejel tudi „Trio Korotan“ s pevci, ki je nastopil v drugem delu. — Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ in mešani pevski zbor „Podjuna“ sta priredila v Pliberku „vigredni koncert“. Kot gosta sta nastopila poleg domačega zbora še moški zbor graških študentov in dijaki Verdelove družine iz Borovelj. Posebno razveseljiv je bil nastop mladega domačega mešanega zbora „Podjuna“, ki šteje nad petdeset članov in ima pretežni del mlade pevce in pevke. — V Št. Jakobu v Rožu je nastopila igralska skupina SPD „Rož“ iz Št. Jakoba s komedijo „Samomorilec“. Pod režijo Petra Stickerja so igralci po daljšem premoru spet nastopili s to uspešno igrjo, ki je uspešen korak iz običajnega seznama iger.

GORIŠKA. — Prosvetni dom v Štandreu je slavil desetletnico s slovesno akademijo, na kateri so nastopili domači in tuji pevski zbori in govor slavnostnega govornika, nagradili pa so tudi najbolj zaslužene sodelavce. Nastopil je domači mešani zbor, ki je s štirimi pesmimi odlično ustvaril prijetno razpoloženje v dvorani. Nato je prišel tudi mešani zbor iz Dornberka, ki je zaključil svoj nastop z Vrabčev „Potrkan ples“. Akademijo je zaključil mešani zbor „Lojze Brautuž“, ki je zapel eno Gallusovo in štiri slovenske pesmi, eno iz vsake pokrajine. — Slovensko katoliško akademsko društvo (SKAD) je praznovalo svojo dvajsetletnico s posebno akademijo v Katoliškem domu. Poleg govora predsednice, ki je podala nekako poročilo delovanja v tej dobi, so nastopili pri-

znani in poklicni pevci iz Ljubljane s slovenskimi samospevi ob spremeljavi klavirja.

TRŽAŠKA. — Slovensko amatersko gledališče v Trstu uspešno nadaljuje z delom. Letošnja gledališka sezona, ki je že četrta, se je začela s premiero Brechtove drame „Izjema in pravilo“. Odrska stvaritev, pri kateri gre omeniti, da je prva uprizoritev tega Brechtovega dela v slovenščini, je pri občinstvu doživela uspeh. — Tudi letos je združenje KASTA priredilo večer filmov Aljoše Žerjale in kot že lani je bila potrebna velika dvorana Kulturnega doma, da je sprejela vse, ki so prihiteli k srečanju. Kvaliteta Žerjalovih 8-mm filmov ne pozna tekmeca niti med italijanskimi tržaškimi amaterji.

slovinci po svetu

KANADA. — V župnijski dvorani cerkve Brezmadežne so nastopili glasbeni umetniki, združeni v velikem ansamblu Matije Lebarja, in pevke „Kristala“ ter v dveurnem programu podali priredbe moderne ameriške in slovenske glasbe, odpeli vrsto ljudskih popevk in duhovnih pesmi. Po lepo uspelem velikem koncertu je občinstvo odhajalo domov s toplo mislijo v srcu. Mlada pesem jih je spremljala in tisoč ubranih zvokov velikega orkestra je s časom tonilo v tihi nedeljski večer. — Na sestanku Zveze katoliških mož so predavali slovenski študentje iz Misijonskega zavoda v Lanusu (Argentina). Mladi gospodje se kot gostje že nekaj mesecev mudijo v Torontu,

da bi se spopolnili v angleščini. Predmet predavanja: „Argentina in moj pogled na življenje“. Nastop mladcev je pokazal, da slovenski narod v tujini živi, deluje in je tvorec svetle bodočnosti.

ZDA. — Dramsko društvo „Lilija“ je postavilo na oder Slovenskega doma na Holmes Ave. veselo enodejanko „Teta na konju“. Kljub zahtevnosti same igre in prizorov so se gledalci odlično odrezali in pokazali, da se Slovenci v Ameriki lahko obdržijo na površju — vsaj še za eno generacijo. — Zbor „Jadran“ je priredil samostojen koncert v dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Ave. v Clevelandu. Poleg slovenskih narodnih in umetnih pesmi so zapeli pevci in solisti izvlečke iz operete „Valček ljubezni“, „Začarani zvonovi“, „Kakor stari tako mladi“, „Pri treh mladenkah“ ter „Beneška roža“. S tem nastopom je dokazal zbor „Jadran“, da je vodilni in med najkvalitetnejšimi slovenski zbori v Sev. Ameriki.

janecz jalen

traj brez zvingcev

lovca peter se je zrastel
z gorami – jel je misliti
na lastno gnezdo –
pot ga vodi k jerci in
špelci – katera bo
zmagala v njegovem
srcu?

Dosedanja vsebina:

Hribarjev Peter je odslužil vojak in se vrnil v Bohinj. Svojih ljudi ni imel, svoje strehe tudi ne. Stanoval je v podstrešni sobici pri Žmitku in si kuhal sam. Sem in tja je opravil kakšno dnino, znal je pa tudi tesariti.

Ko so našli spomladi v gorah ustrelnega zapriseženega lovca Matevža Bitenca, je cesarski gozdar Vencelj dodelil to službo Petru. S tem se je začelo za Petra novo življenje, saj je bil v gorah kakor doma.

Začel je pa tudi misliti na lastno gnezdo. Všeč mu je bila planšarica Čudnikova Francka, a kaj, ko je bila že namenjena Staretovemu Šimnu! Tudi Tkalčeva Jerce, ki je planšarila v samotnem stanu na Ovčariji, bi se ne branil, pa tudi ona njega menda ne.

Čeprav sta si Peter in Jerca nekajkrat pokazala medsebojne simpatije, se je kmalu začelo med njima krhati, predvsem zaradi Jerčine muhavosti. Ko je Jerca očitala Petru, da kot lovec mori živali, je on sklenil, da svojega poklica ne da za nikogar, tudi za Jerco ne.

Pomlad je spet prišla v gore, z njo pa planšarji in planšarice v stanove. Peter je našel v gorah v zanko ujeto srno. En dan in eno noč je čakal, da bi ujel divjega lovca, ki na tako nečloveški način mori žival.

Na vzhodu je vstajal dan. Oglašili so se ptiči. Peter je slišal naokoli stopicati srnjad. Zabokal je srnjak in v diru pritekel mimo. Kaj ga je preplašilo?

Peter je tanko prisluhnil. Kaj kmalu je njegovo uho ujelo previdne človeške stopinje. Vznemiril se je in pričel se je tresti, kakor kadar je na svojih prvih lovih začutil, da hiti divjad proti njemu. Pa se je hitro umiril. Nevede se je pripravil na skok in čakal.

Iz gošče je prišel drvar Cencelj, poznan, da se njegovih prstov rado kaj prime. Ugledal je visečo srno. Obraz se mu je samozadovoljno razkremžil. Površno se je ozrl naokrog, če ga morebiti kdo ne opazuje. Ker je bil prepričan, da je sam, je z roko zazibal srno na struni. Malo je zavihal nos in odstopil. Dvignil je roko in požugal s kazalcem: „Prmejduš, pa sem te le!“

„Jaz tebe tudi, hvala Bogu!“ se mu je oglasil za hrbtom z napeto puško Peter.

Cencelj se je zdrznil in se urno obrnil. Tako se je ustrašil, da niti bežati ni mogel, kaj šele, da bi se branil. Tudi tajil ni nič.

S Petrom sta ugotovila, da je srna že neužitna, odirati pa da je ni vredno. Cencelj jo je moral vpričo lovca kar z rokami za silo pokriti z vejami in kamenjem. Peter ga je pa grede ošteval, kako more biti tako neusmiljen, da nastavlja zanke, in tako nemaren, da niti o pravem času pogledat ne pride.

„Sedaj bova šla pa na Bistrico

in ti najbrž še naprej v Radovljico,“ je odločil Peter.

Drvar se je prestrašil, da je kar prebledel. Pri božjih Kriščevih ranah je rotil lovca, naj ga nikar ne izroči žandarmeriji; nekoč je hodil s Kranbergerjem v Radovljico, pa gre rajši sam desetkrat po goliholenih tja, kot da bi moral še enkrat z njim.

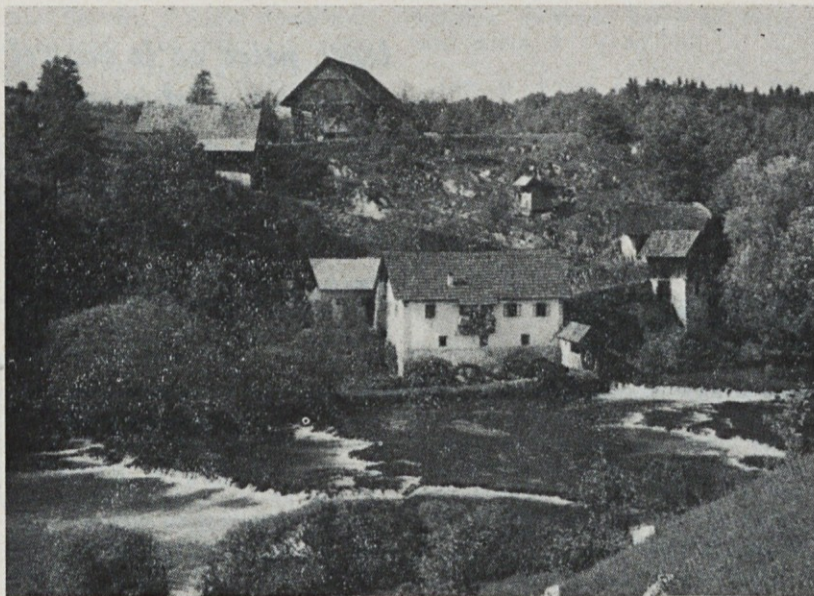
Ob Kranbergerjevem imenu je Peter postal popustljiv. S Cenceljom sta se zmenila, da mu sam pokaže še vse nastavljene zanke ter da pojde do prvega človeka z njim in vpriči njega prizna, kar je naredil narobe.

Krotak kakor ovca je šel drvar snemat zanke. Štiri da ima še nastavljene, je kar brez ovinkov povedal. Tri je dobil in jih izročil Petru, četrto je pa že nekoč sprožil in jo odnesel. Divjad ne, ko ni bilo niti najmanjše dlake nikjer. Kdo bi utegnil biti, sta ugibala lovec in drvar in šla počasi proti Zgornjemu Vógarju. Obenem pa je bilo že obema nerodno, da nikogar nista srečala. Pa še to smolo je imel Peter, da so bili še vsi prvi stanovi zaprti in da nikogar ni bilo doma.

„Tkalčeva ima pa odprto,“ je pokazal Cencelj na Jerčin stan. „Kar njej se izpovem, pa sem za zdaj opravil.“

Prav takrat je stopila Jerca na prag. Zaslonila si je oči z dlanjo, pogledala, kdo prihaja, spoznala Petra in Cenceljna, se obrnila in odšla nazaj k ognjišču.

Petru je bilo njeno obnašanje

Pragovi na Krki, glavni dolenski reki in — ne samo po mnenju Dolencev — najlepši slovenski reki.

všeč. Pomagala mu je iz zadrege. Drvarju ni vedel prej koj odgovoriti, sedaj je pa kar nanj prevrnil krivdo: „Bova morala že še naprej iti. Ne mara imeti potov zavoljo tebe, se je pa rajši umaknila.“

„Prav je naredila,“ je pritrdil Cencelj.

S šopom na pol razcvelih šmarnic v roki je prišla od prisojne strani na stezo naravnost pred lovca in drvarja Grmova Špelca. Preden je dekliča kdo utegnil odgovoriti, je s prstom pokazala zanke, obešene na Petrov oprtnik, mrko pogledala Cenceljna in spregovorila Petru naravnost v obraz: „Torej si ga le sam zalotil, mrharja! Sem mislila, da te bom morala opozoriti nanj! Prav mu je!“

Lovec in drvar sta se začudila, da sta kar obstala. Pa je Špelca sama spet sprožila besedo. Dogovorili so se hitro. Cencelj se je za sto smrtnih grehov zarekel, da ne prime nikoli več strune v roke. Potrt je odšel nazaj drvarit pod Brvoje.

Grmova je pa hitro uganila, da je Peter potreben okrepčila. Pova-

bila ga je v svoj stan, da mu stopi mleko in skuha žgance. Najprej pa je lovcu izročila še četrto Cenceljnov zanko. Sama jo je bila odvezala.

Skozi lino je Jerca videla, da je Peter stopil v Špelčin stan. „Naj gre, kamor hoče!“ si je dopovedovala. „Kaj me briga!“ Pa ji ni bilo vseeno.

Petra, ki se mu je prej tožilo, saj že dve noči ni skoraj nič spal, je minila vsa zaspanost. Opazoval je brhko planšarico.

Špelca se je podvizala, da svojemu gostu čimprej postreže z jedjo.

„Dobro dekle mora biti,“ je sodil Peter. „In kako ji pristajajo k obrazu svetli lasje!“

Pogovor jima ni niti za minuto obstal. Špelca je poznala domalega vso divjad daleč naokoli. Peter se je kar čudil. „To bi bila žena za lovca!“ je nehote pomislil. „Vse drugačna kakor Jerca!“

„Veš, Peter,“ je zamahnila Špelca s kuhalnico, „Dobravcu je orel odnesel jagnje. Gotovo gnezdi neke v naših gorah. Še dokaj škode utegne prizadejati drobnici in divjačini. Ustreliti ga boš moral!“

„Lep in ponosen ptič je. Kralj višav. Se ti nič ne smili?“ Peter je ugovarjal bolj zato, da preizkusi

do konca misli mlade planšarice, kakor pa zares.

Špelca je malo pomolčala, pa se je brž znašla: „Zakaj pa mori jagnjeta in kozliča, srnjačke in gamske! Lisice naj bi pobiral, ki tudi same od krvi drugih živé!“

„Imaš kar prav, Špelca,“ se je zasmejal zadovoljno Peter. „Le tega ne pomisliš, da zapriseženi lovci nismo sami gospodarji divjadi, ki jo pasemo.“

„Ti že veš.“ Z vso prijaznostjo, kar nekako vrojeno Grmovi družini, je postavila Špelca pred Petra žgance. Bili so zabeljeni, da so se kar tresli.

Medtem ko je lovec jedel, sta z mlado planšarico dognala, da je ona prav tisto leto pričela hoditi v šolo, ko je on izstopil iz vsakdanje šole. Da pa še prav dobro pomni, kako je on pobral v Studorski skali sovi mladice. Nadvse junaški se ji je zdel takrat. In še dostikrat je kasneje mislila nanj. Najbolj se ji je smilil takrat, ko mu je umrla mama. Ni se mogla zdržati solz.

„Odrasla je že, pa še tako otročja,“ si je mislil Peter, ki mu je bila Špelca čimdalje bolj všeč. Rad bi še posedel pri njej, pa ni maral, zavoljo ljudi ne! Jerci nakljub bi pa.

Vprašal je Špelco, kaj ji je za postrežbo dolžan. Ni dosti manjkalo, da ni dekliča zares užalil. Peter se je Špelci prav lepo zahvalil in obljubil, da ji že povrne.

S počasnim in utrujenim korakom je odšel navzgor. Pri košati smreki se je obrnil. Špelca je stala pred stanom. Pomahala sta si z rokami.

„Če je videla Jerca?“ je zaskrbelo Petra. Pa si je koj vedel odgovoriti: „Naj vidi, če hoče! Kaj pa ji mar? Čméri cmeravi!“ Popravil si je puško više na rame in stopil spet trdo in odločno.

Na Ražnovcu je legel v seno. Kar same so se mu zaprle oči.

Vencelj Hrubečka je zaupal Petru, da je postal vdovec in da se misli ponovno ženiti. Peter je takoj pomislil na Jerco. Vencelj je uganil njegove misli

in mu je obljubil, da mu ne bo križal računov.

Čez nekaj dni je odšel Peter spet v gore: kar trije pari orlov so uničevali živali v gorah. Peter je hotel vsaj katerega od njih ustreliti.

Po dolgi poti je od utrujenosti legel kar na prostem in, čeprav je vedel, da zaradi bližajoče se nevihte ne sme zadremati, je trdno zaspal.

Prebudil ga je trd grom. Potresla se je bila skala pod njim, odmev pa je zabesnel naokrog, kakor bi se podirale gore. Planil je pokonci in se prvi hip ni mogel znajti, kje je.

Nad Ográdi se je odtrgal blisk. Udarila je strela. Plaz kamenja se je rušil v prepad. Veter mu je vrgel v obraz debele mrzle kaplje in ga dodobra predramil. Oprtnik, puška in klobuk so kar zleteli nanj.

Planil je v drčo. Kakor preganjana divjad je bežal med bliski in gromi v najbližje zavetje, proti stanovom na Ovčariji.

V oblakih je pričelo šumeti. Peter je vedel, da se bo usula toča. Kar nič več se ni smel obotavljati. Spustil se je v tek po stezi.

Pretekel je komaj dobrega pol streljaja, ko so mu proti volji zastale noge. Zasvetilo se je vsenaokrog, kakor bi se bilo nebo razklalo, zemlja se je stresla in grom je napolnil vso kotlino.

Puh je Petra malone vrgel na tla. Kar sapo mu je vzelo. Treščilo je v macesen, pod katerim se je bil mislil prej ustaviti. Razklalo ga je od vrha do tal. Zasmrdelo je po žveplu, lovca pa je obšla smrtna groza.

Manliherico, svojo hladno družico, katere še iz rok ni maral nikoli dati, je vrgel proč. Udarila je ob kamen. Isti hip pa ga je usekala debela toča na sklep kazalca in mu prebila kožo.

Spet je stekel. Usula se je gosta suha toča, debela kakor orehi in zrnasto robata. Skozi klobuk je začutil udarce, kakor bi kdo z vso močjo metal kamenje vanj. Bila ga je po rokah in nogah.

Da se vsaj najhujšega obrani, si je poveznil oprtnik na glavo, z de-

sno laktjo si je pa zavaroval oči. Kakor skozi zaporni ogenj sovražnih krogel je v dolgih skokih dirjal skozi hrumeče se usipajoči ledeni grušč proti Jerčinemu stanu. Udarce njegovih težko podkovanih čevljev je glušil trušč toče, ki se je razbijala in drobila ob kamenju. Drdrajoči grom, ki se kar ni nič pretrgal, mu je glušil ušesa. Vid pa so mu jemali bliski in megla, ki se je kresala iz toče.

Upehan, da je komaj še lovil sapo, je planil pod nastrešek hleva. Pa točo je neslo iz vetra. Tolkla je po presušenih brunih, ropotala po skodlah in se v skoraj nepretrganem slapu valila s strehe.

Da bi se čimprej umaknil udarcem, je Peter urno stopil okrog vogla na prednjo stran hleva. Naletel je pa na trop jarcev, ki je pred burjo pribežal z vrhov in se tesno stiskal v zavetje. Tudi če bi hotel, bi jih ne bil mogel odriniti od vrat, da bi se zatekel v hlev.

Petru ni kazalo razmišljati. Po-

gnal se je skozi pršečo se meglo proti stanu in kar padel čez prag pred ognjišče. Skoraj bi bil vrgel duri s tečajev.

Jerca se je ustrašila. Odskočila je v kot. Žgala je na žerjavici beganico in oljko, da bi dim blagoslovljenega lesa odvrnil strela od stanu in hleva in da bi Bog prizanesele njej in živini.

Petra ni koj prepoznala. Ko ga pa je, se je veselo začudila: „O, Peter! Za božjo voljo vendar, kakšen pa si?“

Peter se je naslonil z rokami na rob ognjišča. Šele sedaj je opazil, da je po rokah ves krvav in črničast. Tudi po obrazu ga je skelelo. Globoko je hodil po sapo in je komaj mogel povedati: „Toča! Kakor golobja jajca debela.“

Mali grad v Kamniku, stoječ na skalnem griču sredi mesta, je v srednjem veku nadzoroval cesto skozi Tuhinjsko dolino.

Ljubno ob Savinji, nekdanja izhodiščna postaja splavarjev na Savinji.

Gornja Savinjska dolina je ena najslikovitějšíh pokrajin Slovenije. Na sliki: Solčava.

Ostre robove ima, da kar seka! Ne pomnim še take."

Planšarica in lovec se nista lahko razumela. Toča je ropotala na streho in divjala je nevihta, kakor bi hotela odnesti gore.

Jerca se je zagledala Petru v okrvavljeni in izmučeni obraz. Čedalje bolj se ji je smilil. Pokesala se je vsake žale besede, ki mu jo je bila kdaj rekla. Molče je vlila mlačne vode v škafec in poiskala oprano brisačo v skrinjici. Povabila ga je, naj si izmije in otáre ranjeni in obtolčeni obraz in roke. Šlo ji je na jok. Pa ga je z vso silo dušila.

Da bi se mu ne prisadilo, mu je nasekano kožo natrla z arniko. Petra je peklo kakor živ ogenj, pa je komaj trenil z očesom.

Toča je utihnila in nevihta se je oddaljevala proti Komni.

Jerca je pridejala na ogenj in obesiła kotliček na verigo. Nič ni vprašala Petra, če bo jedel. Kar sama od sebe mu je stopila mleko. Hotela mu je pogreti tudi žgance. Zjutraj jih je bila prihranila zase za večerjo.

Pa Peter ni maral. Da bo podrobil, ko se mu kruh že suši, je rekel.

Jerca ga ni hotela siliti. Ni vedela za gotovo, če ni morebiti še vedno hud nanjo. Pogovor se ji je zatikal. Peter je odgovarjal na

kratko. Šele ko je vlila vroče mleko v skledo, jima je gladko stekla beseda.

"Sem mislila, da skoprnim, tako sem se te bila prej ustrašila, Peter."

"Ni čudno, ko sem planil skozi duri kakor vihar," se je opravičeval lovec.

"Ko bi te burja ne napodila, bi ne bil prestopil mojega praga. Pa reci, če ni res." Jerca je postala kar skoraj huda.

"Kaj bi tajil! Bi mi tako ne verjela," je Peter povedal naravnost. "Saj me je včasih že mikalo, pa nisem vedel, kako bi naletel, ko se me zadnje čase rajši ogneš, kakor da bi me srečala."

Jerca je oporekala: "Nisi sam nič drugačen. Zamerljiv pa morebiti še bolj kakor jaz. Zavoljo tistih besedi pod Izgarji. Kaj morem, če se mi žival preveč smilil!"

Peter ni maral razlagati Jerci, kako čuti pravi lovec. Bi se utegnili spet sporeči. Prijel je dekletu za roko. "Jerček! Kakor vidim, je bilo tebi in meni nerodno. Pozabiva in spet govoriva, kakor sva poprej!"

"No le," je bila Jerca, ko je pripravljena obnoviti staro prijateljstvo.

Rahel dež je drobil na streho. Peter in Jerca sta se pa ob plamenih ognja spominjala, kako je malo manj kakor pred letom dni Peter izpodrepil iz Jerčinu stanu žandarja Kranbergerja, kako jima je bilo lansko jesen lepó, kako je bilo pa pozimi in pomladi in prav

do danes obema pusto. Da sta morebiti le drug drugemu namenjena, sta mislila oba hkrati. Izreči si pa svoje misli nihče ni upal.

Dež je ponehal in Jerca je odprla vrata.

"Na puško bi skoraj pozabil," je počital sam sebi Peter in urno odšel izpred stanu.

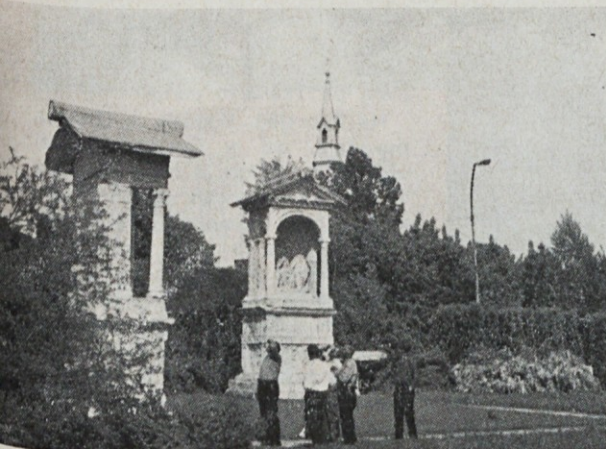
Nazaj gredé se je razgledoval. Toča je razbila vse cvetje. Trava je bila kakor s tolkačem zabita v tla. Celo trdožive macesne in ruševje je precéj oklestilo.

Petra ni prav nič mikalo oditi z Ovčarije. Pot je bila slaba, vreme nezanesljivo in truden je bil. Ni pa mogel ostati pri Jerci. Še na hlevu ne. Kdo pa bi verjel, da je spal na hlevu! Ni mu kazalo, da bi se še dlje obotavljal. Obljubil je, da se skoraj spet vidita, zadel oprtnik, voščil miren večer in lahko noč ter odšel. Izpred samotnega stanu je Tkalcéva Jerca dolgo gledala za odhajajočim lovcom, čeprav so jo klicale krave v hlevu.

Peter je začutil, da ne bo lahko hodil. Noge so bile težke kakor cent. Do noči ne bi prišel na Vógar, kakor se je bil namenil. Na Viševniku se ustavi.

"Potemtakem se mi pa nikamor nič ne mudi."

Zamikalo ga je, da bi še h Grmovi Špelci pogledal. Jerci ne bo prav, če zvé. Sicer pa — zakaj bi

Št. Peter v Savinjski dolini slovi po razstavljenih rimskih izkopanih.

Slovenske Konjice so mesto ob Dravinji in zvezni cesti Ljubljana—Maribor.

morala vedno Jerčna obveljati. Nekako trmoglavno je zavil na desno.

Špelca je bila pravkar pomolzla. S polno golido razpenjenega mleka je vstala izpod krave in postavila molzni stolček v kot. Zunaj je začutila moško hojo. Kdo bi utegnil biti? Da napase radovednost, je urno stopila na prag. Skoraj trčila bi bila kmalu v Petra.

„Kaj si se me tako ustrašila?“ se je zasmel lovec in vzdignil rok, kakor bi hotel planšarico prestreči, da se kam ne zaleti.

„Jaz tebe ustrašila? Prav nič! Bolj sem te vesela kakor cekina!“ Špelca se ni hlinila. Pa se ji je zazdelo, da je le preveč rekla. Skušala je popraviti: „Sam dobro veš, kako rada poslušam, kadar pripoveduješ o življenju divjadi. Večkrat si celo želim, da bi bila fant in lovec.“

Peter se je nagnil nazaj, pri vzdignil obrvi in na široko odprl oči: „Ti — pa fant! Kaj bi ne bilo škoda brhkega dekleta?“ Sama se mu je vsilila misel, kako vsa drugačna je Špelca kakor Jerca. Kakor noč in dan. Kar nič ji ni zmanjkalo besede.

Pogovor se jima je gladko razpletal. Sama nista vedela, kdaj sta prišla izpred hleva v stan.

Špelca je precedila mleko. Za

pol zajemalke ga ji je pljusnilo čez rob sklede. „Kako sem nerodna!“ se je opravičila in že razživljala ogenj na ognjišču. Večerjo je pripravila za dva.

Petru se nikamor več ni mudilo. Prižgal si je tobak in pripovedoval o boju med orlom in lisico. Špelca je obstajala med delom in besede kar požirala. Ko bi ne bil Peter pazil, bi bilo mleko prekipelo.

„Kje si pa vedril?“ je poskrbela Špelca.

„Pri Tkalčevi,“ je obotavljaje se povedal Peter.

„Kaj si nista bila zadnje čase nekaj navzkriž?“ Špelca se je zavedela, da ji je vprašanje prehitro ušlo, pa je bilo že prepozno.

Peter ni bil prav nič nejevoljen. Kar naravnost je povedal: „Res. Že od božiča nisva govorila. Tudi danes nisem bil namenjen k njej. Prej k tebi. Pa me je toča prepodila prav v njen stan. Je že moralo tako biti. Saj je bilo že obema nerodno.“

„Prav, prav,“ je pritrdila Špelca. „Kar dobro se mi zdi, da si bil pri njej. Jerca je dober deklíč. Še predbrega srca včasih. Nas je vse skrbelo, kako jo mora biti samo groza v samotnem stanu. Še mi smo trepetali. Zatekli smo se k Matevžu v sirarnico in zmolili vse tri rožne vence. Kaj jo pojdeš večer spet várovat?“

„Bodi no pametna! Kaj bi ljudje rekli! Nihče bi ne verjel, da sva

molila rožni venec. Le kako se moreš take znebiti, ko vendar nisi več otrok!“ Peter je postal skoraj hud.

„Ne zameri!“ se je pri prič opravičila Špelca. „Nič napačnega nisem mislila. Najmanj o Jerci.“

„Prej o meni. Kajne?“ Peter se je spet nagajivo smejal.

„Lovci ne slovó ravno po svoji pobožnosti,“ se je izvila Špelca in postavila večerjo na mizo.

Peter se je branil jesti, pa se ni ubranil. Da preizkusi, če se Špelca res ne zaveda svoje nepokvarjene deklíške brhkote, jo je sredi veselega smeha presenetil z nasvetom: „Veš kaj, Špelca! Ti pojdi nocoj k Jerci spat, da je ne bo strah!“

„Saj res,“ je bila koj voljna. „Ti pa prenoči na mojem ležišču!“

Peter se je glasno zasmel: „To bi se nama Jerca zahvalila!“

„Zakaj?“ Špelca je začudeno gledala lovca.

Peter se je nagnil čez mizo Špelci prav pred obraz. Izpod temnih brk so se mu zablistali beli zobje. Kakor bi odgovarjal otroku, ki še vedno verjame v Miklavža, je potrkal planšarico s kazalcem po rami in zategnil: „Zaatoooo, ker si ti — tak otrok.“

Sedaj se je pa Špelca spreumela. Zardela je prav pod lase in

Sv. Jeromen na Nanosu, naravni steni med Postojno in Vipavo.

povesila glavo. Petru ni vedela reči nobene prave besede več. K Jerci bi ne šla zvečer za vse na svetu ne. Lovcu pa niti namignila ni več, naj prenoči na Ovčariji.

Vreme se je prevedrilo. Zadnje sonce je posijalo na vrhove in planine.

Hribarjev Peter se je zakasnil. Nič več se mu ni mudilo proti domu. Prenočevati je odšel na Dedno polje in ne na Viševnik.

Grmovja Špelca pa o mraku ni prepevala, kakor je imela navado. Tudi Tkalčeve Jerce v samotnem stanu ni več milovala. In kakor ni mogla trpeti razprtij, ji ni bilo nič več prav, da sta se Peter in Jerca pobotala. Vse drugače bi lahko bilo. Sedaj seveda se ne bo prav nič vmešavala. Bi bilo grdo!

Vencelj je podaril Petru čisto krvnega psa, resastega istrjanskega Reso. S Petrom sta si postala brž prijatelja.

Jeseni je peljal Peter Reso prvič v gore: Špelca je bila s psom takoj prijateljica, Jerca pa ga je komaj pogledala.

Dolgo sta se razgovarjala Peter in Jerca. Pes se je naveličal poslušati, posebno ko ni mogel več doseči previsoko obešenega zajca. Nič ni opazil Peter, kdaj je zginil. Ko ga je pogrešil, se je ustrašil. Če se zgubi, mu ga lahko odnese orel, ko kar izziva s svojo blestečo, belo dlako. Kaj bi rekel Vencelj? Komaj se je pa ozrl izpred Jerčinega stanu, je že opazil Špelco in Reso. Kakor dva razposajena otroka sta tekala po senožeti.

Peter se je odločil, da ostane čez noč na Vogarju. Jerco je naprosil, da je pripravila uplenjenega zajca. Na večerjo je povabil tudi Špelco.

Psa je pustil pri Jerci, sam pa je legel spat v Znojev senik. Prebudil ga je jutrnji hlad. Vstal je in, ne da bi komu povedal, odšel proti Brvojem.

Proti poldnevu se je počasi vračal čez Hebat. Že od daleč je slišal Resino lajanje. Kmalu je razločno ujel, kako je skušala Špelca psa strahovati, ker je le-ta silil za lisicami.

Lovec je psu ukazal k nogi in ga ni pustil več pred lisičino. Špelco je pa mrko pogledal in ji poočital, da mu bo skvarila psa.

Špelca se je zavedala, da je ona najmanj kriva, če sploh kaj je, pa

ni ugovarjala. Bala se je, da bi Peter ne začel strahovati Rese. Vsaka bi ne znala biti tiho, najmanj pa Tkalčeva Jerca.

Na Zgornjem Vogarju je Grmovja povedala, da je Resa že snoči ušel Jerci. Dolgo je tekal naokrog in se pod Znojevim senikom večkrat ustavil. Morebiti je Petra tudi klical, pa ga ni slišal. Gotovo je že spal. Psa je postalo strah. Kakor otrok je prišel jokati pred Špelčin stan. „Odpri se mi. Resa je nočjo spal pod mojim pogradom. Če sem zato zaslužila, da me grdo gledaš, pa me glej!“

„Kdo ti je pa kaj rekel!“ se je branil Peter.

Špelca pa še ni vsega povedala. Kakor bi pribijala, je nadaljevala: „Davi, takoj ko sem vstala, sem Reso peljala nazaj k Jerci. Vem, ni prav, da je pes sam šel na lisjaka. Pa ni ušel meni, je Jerci. Z njo se zgovori! Se boš laže kakor jaz! Šla sem pa Reso iskat zato, da bi se ti ne ujezil in ga ne tepel.“

Peter je stopil pred planšarico in ji zastavil pot. Veselo so se mu zasvetili zobje izpod brk. „Kar dober lovec bi bila. Le kdaj bi utegnila imeti premehko srce.“

„Naj imam, kakršno hočem! Zame je dobro; drugemu ga pa nikomur ne ponujam.“ Špelca se je branila še dalje iti s Petrom. Ni marala priti z njim k stanovom. Bog vé, kaj bi si Tkalčeva mislila. Potlej bi se pa spet grdo držala.

Peter je zrasel: „Jerca s svojimi muhami ne bo nikogar strahovala, najmanj pa tebe! Zavoljo psa bo pa že svoje slišala!“

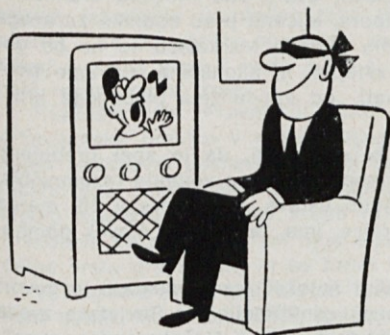
Peter je Špelco skoraj prisilil, da je šla z njim v Jerčin stan. Tkalčeva ni pokazala niti najmanjše nejevolje. Vedela je, da je od ostrorobe toče Grmovja postala dekle.

Zavedala se je pa tudi, da mora vsekakor priti s Hribarjevim Petrom kmalu na jasno, če ne, prav gotovo nikoli ne bo njegova žena.

Zahajajoče sonce je zlatilo prve porjavele krone drevja, ko je Peter odhajal s psom nazaj v dolino. Jerca in Špelca sta stali vsaka pred svojim stanom.

(Se bo nadaljevalo)

mogoče se boste pa le malo nasmehnili ...

„Ali ti je kaj ostalo, ko si z ženinino doto poravnal dolgove?“
„Je. Žena.“

„Natakar, zakaj ste držali palec na ribi, ki ste mi jo prinesli?“
„Nisem hotel, da bi mi še enkrat padla na tla.“

„Ali je konec tega romana srečen?“
„Ne vem: na koncu piše le to, da sta se poročila.“

Tone je sklenil, da se bo pred poroko skopal. Ko je prišel v javno kopališče, je moral čakati, da je prišel na vrsto, ker so bile vse kabine zasedene.

„Neverjetno,“ se je začudil, „koliko ljudi se danes ženi!“

V ambulanti.

„Globoko dihajte!“

„Ne morem.“

„Zakaj ste pa potem prišli sem?“

„Ker ne morem globoko dihati.“

Med direktorji.

„Kako si pa sprejel vest, da imate v podjetju milijonsko izgubo?“

„Na zunaj sem ostal miren, v srcu sem se pa za glavo prijemal.“

„Ali je tisti fant, ki tamle pretepa otroka, vaš sin?“

„Ne, moj je tisti, ki meče kamne v cestno svetilko.“

V restavraciji.

„Želite?“

„Čaj z limono, prosim.“

„Ali je lahko čaj brez ruma, ker limon nimamo?“

„Ta dvorana ima dobro akustiko.“

„Zdaj, ko ste me opozorili na to, tudi jaz nekaj voham.“

Mala Tatjana prosi mamo, naj ji prišije gumb na obleko. Mama ima dela čez glavo. Zato pravi deklici, naj si ga sama prišije. Res se spravi Tatjana k šivanju, pa pri tem zavzdihne: „Res ne vem, kako bi bilo, ko bi ne imela sebe!“

„Moj pes je tako pameten, da vedno pozvoni, ko pride domov. Ali vaš tudi?“

„Ne! Moj ima ključ od vrat.“

Lovec je prinesel domov že odrtega zajca. Žena ga je vprašala, kako to, da je zajec brez kože. Pa ji je on pojasnil: „Ustrelil sem ga ravno, ko se je hotel iti kopat.“

„Tvoja žena je pa še vedno tako lepa, kot je bila pred desetimi leti.“

„Ja, samo da porabi za to sedaj dve uri več časa kot tedaj.“

V podjetju.

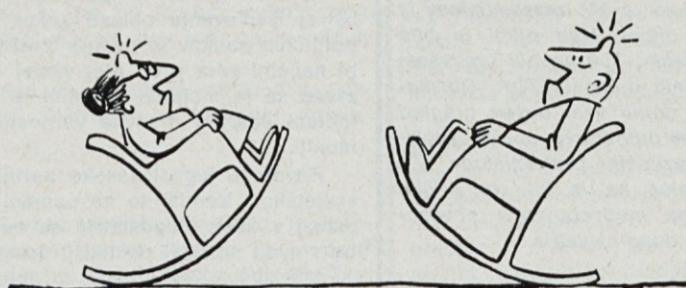
„Od prvega dalje vam ni treba več hoditi v službo!“

„Zakaj ne, saj vendar nisem nič naredil?“

„Prav zato!“

Violinist igra v kavarni Chopinov valček. Nenadoma opazi nekega gosta, ki neutolažljivo joka. Stopi k njemu in ga vpraša: „Zakaj ihti-te? Ali ste Poljak?“

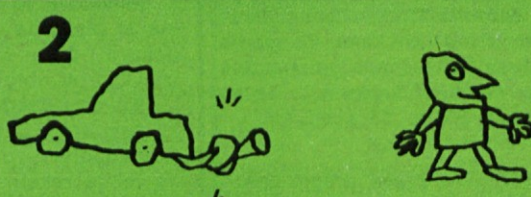
„Ne! Violinist!“

1

2

KOZJANSKO — Republiški koordinacijski odbor za odpravo posledic potresa je ugotovil, da je Slovenija do sedaj zbrala 172 milijonov dinarjev. Od tega je 80% šlo za popravilo in gradnjo hiš. Mnogi večji kraji pa so temu področju priskočili na pomoč s tem, da so jim zgradili šole, vodovod, električno, telefon in mnoge ceste.

KRANJ — „Alpetour“ je novo ime za združeni podjetji „Creina“ in „Transturist“ iz Škofje Loke. Poleg prevozniške dejavnosti so začeli z delom v mehanični delavnici in servisu avtomobilov. To je največji in najodobnejši servis za avtomobile na Gorenjskem.

KROPA — V tovarni vijakov „Plamen“ bodo 1. maja praznovali 80-letnico obstoja svoje tovarne. Na začetku so jo imenovali Zadrugo za žebeljsko obrt in izdelke iz železa. Tovarna ima danes najmodernejšo stroje za obdelavo žice in peskanje. Kropa je znana po svojih umetniško kovanih predmetih. Prav po tem je celotna Kropa zgodovinski spomenik in zaščitena.

LJUBLJANA — V začetku aprila je bil na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani 14. mednarodni sejem široke potrošnje Alpe-Adria. Razstavljalo je 241 razstavljalcev iz enajstih držav. Med njimi je bilo 116 domačih. Tuji so bili predvsem iz zapadnih držav in ZDA. Obiskovalci so dobili vsaj bežen pregled novitet in primerjavo enakih proizvodov različnih proizvajalcev. Za razstavljalce pa je bila to prilika tesnejšega medsebojnega povezovanja in dopolnjevanja.

LJUBLJANA — Ljubljanska Emونا je prvič obrala svoj pridelek kave na „svoji“ plantaži v Centralnoafriški republiki. V naslednjih letih bo zasadila 1100 ha površine in pridelala tisoč ton kave. To pa je pravzaprav le kaplja od celotne uporabe kave v Jugoslaviji. Letno jo popijejo 50 do 55 tisoč ton.

MARIBOR — Zveza slepih mariborskega področja šteje 300 čla-

Manj šaljivo, a po vsebini enako, pojasnjujejo danes tujcu govorniki partijskega vodstva: „Slehernik ima svobodo, da je z nami enakega mnenja.“ Kdor se tega ne drži, z njim bodo „obračunali“, to je tačas priljubljena beseda jugoslovanskega tiska.

Tako se je dogodilo Mihajlovu. Sedaj bosta oba njegova branilca s procesa, ki mu je vrgel sedem let zapore, klicana pred sodnike zdravega socialističnega ljudskega čuta. Filozofu Mihajlu Markoviću se ne bo go-dilo drugače, tako vsaj je mogoče sklepati iz okoliščine, da sme beograjska Borba tega učenjaka imenovati „od kapitalizma plačanega kroš-njarja s protikomunistično plažo“.

Zgrešil bi jedro vprašanja, kdor bi domneval, da je spet prebujena pozornost jugoslovanskih oblasti obrnjena le na lepo vedenje razumništva. Novo ustanovljeni zvezni svet za zaščito ustave, ki je sprejel 18. marca v državnem predsedništvu svoje smernice, ima, tako more človek domne-vati, večje skrbi.

Tako aretacije v zadnjem času kakor množeci se komentarji in govori kažejo, da imajo oni na najvišjem mestu „infiltracije“ iz Sovjetske zveze za osrednje vprašanje varnosti v prihodnjih letih. „Novokominformovce“, tako je dejal te dni upoštevan ideolog Črne gore Radonjić, je mogoče najti na vseh stopnjah partije, povsod, kjer se človek vda grehu dvoma o učinkovitosti „samoupravnega socializma“. Brez sočasnih ukrepov — od pojasnjevanja ljudem do „posegov policije“ — ne bo možno „novokominformovstva“ premagati.

Dogovori, ki jih zaradi možnih nepredvidljivih posledic ni mogoče pre-lomiti, branijo tačas Jugoslaviji odprt spor z Vzhodnim blokom. Že blizu te meje se je gibal partijski uradni časopis *Komunist*, ko je ob aretaciji najnovejše „kominformovske skupine“ v Bosni 10. marca pozival k po-jačeni rabi kazenskega zakona, da se prepreči „eskalacija“, ki prihaja od še ne razkrinkanih sovražnikov v naših vrstah: ti računajo „na temelju norih predstav“ na možnosti bodočega razvoja z „zavezniki v tujini“.

Razumniški oporekovalci, kot Mihajlov in Marković, so za sedaj grešni kozli, ker se drži partijsko vodstvo lagodnega mnenja, da je že vsak kritik sovražnik, ki se nateza za monopolom oblasti. Oni morajo potrpeti že zato, ker jih je lahko prijeti in se ne morejo braniti. Ti igrajo na znotraj vlogo, ki jo na zunaj Beograd ta čas odkazuje sosednji Avstriji: postavljeni so v nazoren svarilen zgled.

Mihajlov govori o „poromunjenju“. Ta beseda res zadene jedro. Tako ustroj izvrševanja oblasti kakor tudi leninistično ideologijo (kot katalog političnih nauk in načina izražanja) so prevzeli iz Sovjetske zveze. Zato bi načelni spor proti njej vselej oslabil tudi njihov položaj. Od Sovjetske zveze se je mogoče oddaljiti le z ostrim ustrahovanjem in mučnimi me-todami aparata državne varnosti. Tega se je pa mogoče naučiti v Ro-muniji.

Rvananje jugoslovanske partije proti razumnikom postaja vedno „bolj sovjetsko“. Vendar to ne pomeni zblížanja obeh držav, marveč vzporedni razvoj v obeh. Jugoslavija se ne približuje Sovjetski zvezi, prej obratno. Le v svoji notranji politiki ji postaja spet vidno bolj podobna.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 26. marca 1975.

PO OBSODBI MIHAJLA MIHAJLOVA

Mihajlova je neko jugoslovansko sodišče pravkar že četrtič obsodilo, ker je pisal, da v njegovi domovini ni svobode izražanja. Sodnik je s tem dokazal, da je Mihajlov trdil resnico. Za večjo gotovost se je Tito javno izjavil proti obtoženci na sam dan sodbe. Sedem let zapore!

Ko sem zvedel za obsodbo, sem se spomnil tistega dneva leta 1968, ko sem šel v Zagreb, da se informiram o Mihajlovu. Nisem ga videl — bil je v zaporu — govoril pa sem z njegovo materjo in njegovim odvetnikom. Ta mi je rekel: „To je edini obtoženec, ki ni nikdar poskušal popuščati v svojem prepričanju, da bi mu bilo zato popuščeno v kazni.“

V zaporu: to se zdi preprost pojem. Človek je zaprt, živi enolično življenje in nekega dne je izpuščen. Z Mihajlovom ni bilo tako. Njegov zapor je bil boj. Potem ko se je v ledeni ječi boril z boleznijo, je dosegel svoje pravice političnega kaznjence prek gladovne stavke. Pozneje, ko je prestal kazen, se ni umaknil iz te velike ječe, ki je postala zanj Jugoslavija. Ni mogel ne nazaj dobiti profesorsko mesto, ne zapustiti državo. V kitajskih taboriščih je običaj, tako pripoveduje Pasqualini, ki je od tam ubežal, „da odpuščeni obsojenci zaprosijo, če bi smeli kar tam ostati.“ Mihajlov se je vrnil v svojo ječo, a potem, ko si je privoščil razkošje, je bajé režim znova izzval.

Razkošje? Ne. Pravno ni storil drugega, kot da je uveljavljal svoje državljanske pravice v mejah jugoslovanske ustave. Moralno gledano je samo nadaljeval poslanstvo, ki si ga je bil začrtal. On ni pisatelj Solženicynovega poleta, celó ne odobrava vseh njegovih misli. A oba moža enako iščeta *spreobrnitev* svojih rojakov, ne da bi se zatekala k nasilju. Predvsem pa nahajamo pri njiju enako moč značaja, ki se razodeva prek dolge vrste preskušenj in se hrani iz istega krščanskega prepričanja.

V Zagrebu sem tudi srečal urednike revije *Praxis*. Zanimivi, simpatični ljudje, ki so se trudili, da bi mislili svobodno o marksizmu znotraj komunistične partije. Čutil sem pri njih malo nevoščljivosti do Mihajlova. Zdel se jim je „srednjeveški“. Spraševali so: „Zakaj se govori toliko o njem, o nas pa ne?“ Res, tudi oni so imeli težave, a te niso bile iste vrste. Če sem se jaz bolj navduševal za samotarja, ki je šel v svojih mislih do konca in v svoji preskušnji do konca, ni bilo to samo iz ljubezni do pretresljivosti ali do poveljevanja osebnosti. Moje ravnanje je bilo — to sedaj ugotavljam — izraz pravega uvida. Revija *Praxis* je pravkar izginila, častno, a ne slavno: ukinjena je bila, ker je iskala med tiranijo in svobodo srednjo pot, ki je ni.

Nasproti temu neuspehu zmernih komunistov stoji danes miselna sila zveze, sklenjene med dvema možema, ki sta prišla iz dveh skrajnosti obzorja: Mihajlov, mali profesor, duhoven človek, in Milovan Djilas, nekdanji Tito številka 2. Ta je dal pred kratkim javno priznanje onemu. Ne ponavljamo znane primerjave: „Eden, ki veruje v nebesa, drugi, ki vanje ne veruje.“ Tokrat ne gre za srečanje dveh pravovernih prepričanj, ki bi se začasno zvezali proti skupnemu sovražniku — Djilas ni več komunist in Mihajlov ni praktičen kristjan — marveč za še bolj tesno spojitve med dvema svobodnima možema, ki oba gojita upanje v demokratični socializem.

Ko je Djilas razlagal svoje odnose do Mihajlova, je pokazal na različnost njunih izhodišč in zapisal stavek, ki gre po mojem mnenju zelo daleč: „Kdo ve, morda so najini viri navdihov na dnu isti, pa le midva nisva zmožna, da bi to uvidela?“

Zarisuje se nova „veroizpoved“, katere en stavek je veljaven za vse politične jetnike vseh totalitarnih dežel: „Verujem v vstajenje mrtvih-zivih.“

Le point, Pariz, 10. marca 1975.

Konec februarja je novosadsko okrožno sodišče obsodilo jugoslovanskega pisatelja Mihajla Mihajlova na sedem let zavora. Ta je pred sodiščem in svojima branilcema, še preden je postala sodba polnomočna, izjavil, da se odpoveduje prizivu proti njej. Ker gre pri njegovi sodbi za čisto politično dejanje, bi naj bilo tudi skrajšanje kazni ali predčasna odpustitev čisto politično utemeljevano. Mihajlov je v svoji izjavi dokazoval, da noče prek nadaljnjih pravnih dejanj pomagati vzdrževati videz zakonitosti postopka proti njemu.

Časopis *Dnevnik*, ki izhaja v Novem Sadu, je oba Mihajlova branilca, Baroviča in Kovačevića, obdolžil, da sta si v svojih obrambnih govorih prisvojila „obtoženčeve misli“ in se s tem pregrešila proti „moralnostnemu zakoniku socialističnega sodstva“; onadva naj bi se istovetila z Mihajlovimi trditvami, da npr. v Jugoslaviji ni svobode mišljenja. Vprašanje da je, kako dolgo more socialistična družba dopuščati, da lahko „posa-

(Dalje na str. 38)

nov. Od teh je le 51 članov zaposlenih, 23 jih dobiva socialno pomoč, 43 mladih pa je še na šolanju in poklicnem izobraževanju. V glavnem so prepuščeni skrbi domačih. Rehabilitacijski zavod v Škofji Loki je v slabem stanju in bi potreboval nove prostore. Kljub temu se radi zbirajo in razvijajo svojo dejavnost predvsem na glasbenem področju.

MARIBOR — V mariborski občini je 60.413 članov Rdečega križa. Na območju 40 krajevnih skupnosti ima 49 osnovnih organizacij RK. V lanskem letu so imeli vrsto tečajev prve pomoči in negovanja bolnikov. Množično so organizirali krvodajalsko akcijo, ki se je udeležilo 10.566 občanov. Na šolah imajo organizirane skupine mladih članov RK. Ti so zbrali 1.725 igračk in 246 knjig, ki so jih dobili otroci otroškega oddelka mariborske bolnišnice.

MARIBOR — Mladinski dom „Smolnik“, ki so ga mladi sami obnovili s prostovoljnim delom, bodo prodali. Dom ni bil obiskovan in mladina pri njem ni imela popustov. Z iztrženim denarjem si želi jo mladi kupiti nov dom v centru mesta, da si lahko uredijo klubske prostore.

MURSKA SOBOTA — Tovarna mlečnega prahu je lani odkupila od zasebnikov 18 milijonov litrov mleka v 156 zbiralnicah. S hladilniki so opremili že 68 zbiralnic, letos pa bodo še nadaljnjih 39.

MURSKA SOBOTA — V minulem letu je bilo v občini zgrajenih 150 družbenih stanovanj. Letos pa gradijo nadaljnjih 270. Stanovanja gradijo s sredstvi stanovanjskega sklada, posojili in predplačili. Poleg tega so urbanisti izdelali načrt za gradnjo 1300 zasebnih stanovanj. Problem pa ostaja še vedno pereč, ker je iz dneva v dan vedno več novih gospodinjstev. Veliko težav je tudi s komunalno ureditvijo, ker še ni potrebne kanalizacije in drugih priključkov.

PIRAN — Nad sladkovodnim jezercem v Fiesi pri Piranu priprav-

(Dalje na 38. strani)

NA TELOVO

V podeželski cerkvi so pevcⁱ navsezgodaj zapeli pesem „Praznika svetega danes radujmo se!“, župnik je — odet v dolg zlat plašč — vzel iz tabernaklja veliko monštranco, stopil pod nebo iz svile, ki so ga nosili štirje možje, dva ministranta sta s kadičnicami neprestano kadila Najsvetejše, dva pa sta zvončkljala.

Tako se je procesija razvila ven iz cerkve, po ulicah in cestah, vseh okrašenih z zelenjem in gorečimi svečami v oknih hiš, in dalje med polja in travnike.

Kot dolga kača je bila procesija videti. Spredaj je šel fant s križem, sredi procesije so močni možje nosili velika rdeča bandera. Godba je zaigrala, potem so zapeli pevcⁱ, potem so vsi glasno molili. Nekje na hribu so pokali možnarji, da je bila slovesnost še večja.

Procesija se je ustavila pri štirih oltarjih, postavljenih sredi polja. Župnik je pel štiri začetke evangelijev, pevcⁱ so vselej zapeli lepo pesem. Potem je župnik pojoč prosil Boga var-

erich kästner

emil in detektivi

Posedli so po dveh belih klopeh, ki stojita v nasadu, in na nizko železno ograjo, ki obdaja trato, in se resno držali.

„Obstaja možnost,“ je začel fant, „da se bomo pozneje morali iz praktičnih razlogov ločiti. Zato potrebujemo telefonsko centralo. Kdo od vas ima telefon?“

Priglasilo se je dvanajst dečkov. „In kdo od teh, ki ima telefon, ima najrazumnejše starše?“

„Najbrž jazi!“ je zaklical mali Dienstag.

„Vaša telefonska številka?“

„Bavaria 0579.“

„Tu sta svinčnik in papir! Krummbiegel, pripravi si dvajset listkov in zapiši na vsakega Dienstagovo telefonsko številko! In potem daj vsakemu od nas po en listek. Telefonska centrala bo ves čas vedela, kje se zadržujejo detektivi in kaj se godi.“

Krummbiegel je razdelil telefonske listke.

„Morali bomo imeti tudi nekakšno dežurno službo,“ je menil Emil.

„Se razume. Kogar pri lovu ne bomo brezpogojno potrebovali, ostane tu na Nikolsburškem trgu. Traugott bo šel zraven k Dienstagovim, da bo za zvezo in bo prišel na Nikolsburški trg, kadar ga bomo potrebovali.“

„Potrebovali bomo nekaj hrane,“ je opomnil Emil. „Mogoče bi nekateri od vas stekli domov in prinesli sendviče.“

„Kdo stanuje najbliže?“ je vprašal profesor. „Dajmo! Mittenzwey, Gerold, Friderik Prvi, Brunot, Zerlett, odrčite in prinesite s seboj nekaj zavojčkov krme!“

Petero dečkov je planilo pokonci in oddirjalo.

„Pravzaprav bi moral svoji babici napisati nekaj vrstic. Moji sorodniki namreč nimajo pojma, kje sem. Navsezadnje bodo še tekli na policijo. Mi lahko kateri, medtem ko lovimo lopova, spravi tja pismo? Stanujem na Schumannovi ulici 15.“

„To bom jaz opravil,“ se je priglasil deček, ki mu je bilo ime Bleuer.

Emil si je izposodil svinčnik in papir. In je napisal:

Ljuba babica!

Gotovo vas skrbi, kje sem. Sem v Berlinu. Žal pa še ne morem priti, ker moram poprej opraviti nekaj važnega. Ne sprašujte, kaj. In nič se ne bojte. Ko bo vse urejeno, pridem in se že zdaj veselim na to. Fant s pismom je moj prijatelj in ve, kje tičim. Vendar tega ne sme povedati. Ker je to uradna skrivnost. Lepo pozdravljam tudi strica, teto in Poni Klobuček.

Tvoj zvesti vnuk Emil.

Potem je Emil napisal še naslov na zadnjo stran, prepognil list in

rekel: „Pa da ne boš nikomur od mojih povedal, kje tičim in da je denar šel po gobe! Drugače mi bo trda predla.“

„Je že v redu, Emil!“ je rekel Bleuer. Potem je oddirjal.

Vtem se je vrnilo onih petero dečkov in so privlekli s seboj zavojčke s sendviči. Gerold je izročil kar celo salamo. Pravil je, da jo je dobil od mame. No, kajpa!

Emil je razdelil sendviče in vsak si je vtaknil v žep malo zaloge. In salamo je dobil v oskrbo sam Emil.

Profesor je določil geslo. Zato, da bi vselej takoj vedeli, kadar bi kdo prišel ali telefoniral, ali spada zraven. Geslo je bilo: „Emil!“ To si je bilo lahko zapomniti.

Potem sta se pobrala mali Diens-tag in Traugott, in zaželela detektivom, da bi dobro opravili.

Profesor se je vstopil pred fantje in zaklical: „Detektiv! pričakujete, da boste v redu delali! Telefonska centrala je urejena. Svoj denar vam pustim tukaj, živež je tu. Denar imamo. Telefonsko številko vedo vsi. Vsaj pet mož mora ostati tukaj. Pokažite, da ste pravi fantje! Mi bomo medtem storili, kar je v naših močeh. Ima kdo še kakšno vprašanje? Je vse jasno? Geslo je torej „Emil!“

„Geslo Emil!“ so zavpili fantje, da se je Nikolsburški trg kar zamajal in so mimoidoči debelo pogledali.

„Pojdimo!“ je rekel profesor. In že so on, Emil, brata Mittenzwey in Krummbiegel tekli proti Cesar-skemu drevoedu.

Tat je stal na drugi strani ulice pred kavarno Josty in si ogledoval okolico. Potem si je pri nekem časopisnem prodajalcu kupil večerni list in začel brati.

Stali so za kioskom, pritiskali glave k steni in trepetali od napestosti.

Mož v trdem klobuku je zložil časopis, pogledal po mimoidočih, bliskovito pomignil praznemu taksiju, ki je pripeljal mimo. Avto je ustavil, mož je vstopil, avto je odpeljal naprej.

A tedaj so fantje že sedeli v drugem avtu in Gustav je dejal vozniku: „Vidite taksi, ki zdaj zavija na Praški trg? Ga vidite? Vozite za njim, gospod voznik! Ampak previdno, da ne bo opazil!“

Avto je potegnil, odpeljal čez Cesarski drevored in v odmerjeni razdalji za drugim taksijem.

„Kaj pa je?“ je vprašal voznik. „Ah, vraga, nekdo je nekaj naredil in zdaj ga ne bomo izpustili,“ je razložil Gustav. „Ampak to ostane med nami, razumete?“

„Kakor gospodje želijo,“ je odgovoril voznik in še povprašal: „Pa imate denar?“

„Za koga pa nas pravzaprav imate?“ je očitajoče vzkliknil profesor.

„No, no,“ je zagodrnjal možak. „I A 3733 je njegova številka,“ je naznanil Emil.

„Potuhnite se!“ je šepnil Gustav. Dečki so se vrgli na tla in obležali vsevprek.

„Kaj pa je?“ je vprašal profesor. „Ob Lutrovi ulici je rdeča luč, človek božji! Takoj se bomo morali ustaviti in oni avto tudi ne bo prišel čez.“

Res sta se oba avtomobila ustavila in drug za drugim čakala, dokler ni spet zasvetila zelena luč in odprla prosto pot.

Vožnje je bilo celo hitro konec. Na Nollendorfskem trgu se je ustavil prvi taksi, prav pred hotelom Kreid. Drugi avto je še o pravem času zavrl in čakal zunaj nevarnega območja, kaj se bo zgodilo zdaj.

Mož v trdem klobuku je izstopil, plačal in izginil v hotelu.

(Bo še)

stva pred strelo in hudo uro, pred kugo, lakoto, vojno in vsakim zlom, pred naglo in neprevideno smrtjo. Med samim blagoslovom je prosil za blagoslov, obrambo in varstvo kraja in njegovih prebivalcev, polja in zemeljskih sadov.

Seveda so imeli tudi otroci pri procesiji svojo vlogo: v košarici so nosili natrgano cvetje in ga potresali po poti, po kateri je prihajal duhovnik z monštranco.

Praznik je bil zares lep!

PRAVLJICA O VELIKANU

Kdo je večji velikan, kdo največji je robavs? Peter Klepec? Mar Brdavs? Ali sam Martin Krpan?

Kaj, če pravi velikan v pravljicni je polžji hiši: jesti dajejo mu miši ptičje mleko sred poljan?

Ko pa je do grla sit, medenjakov sto pospravi, se malinovca napije in se gre otrokom skrit.

Črtomir Šinkovec

mezni branilci" skupaj s svojimi klienti „obrekujejo naše socialistične pridobitve" in s tem „vse, kar smo dosegli". S tem vprašanjem da se bo ukvarjala tudi vojvodinska odvetniška zbornica.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 20. marca 1975.

Obdolžitve časopisa *Dnevnik* v Novem Sadu in pri založbi *Borba* izhajajočega množičnega lista *Novosti* v Beogradu proti obema branilcema Mihajlova bo imelo, kot se zdi, posledice.

Odvetniška zbornica Srbije, tako poročajo *Novosti*, bo preiskala, ali sta odvetnika Barović in Kovačević prestopila „pravna pravila" in pri tem morda celo zagrešila „kaznivo dejanje, za katerega bi se moralo sodišče in tožilstvo zanimati".

Za časopis *Novosti* je primer vsekakor jasen. Odvetnika naj bi s svojima obrambnima govoroma „zlorabila govorniški oder sodišča proti našemu družbenemu sistemu in proti koristim delavskega razreda". Časopis navaja predsednika odvetniške zbornice Srbije Gogureka, ki se je nad tem „čudil", kako da „ni med takšnim izvajanjem že pri procesu sodišče samo odgovorilo". „Predsednik sodišča ali vsaj javni tožilec bi moral takoj posredovati," kajti že obtoženčeva izvajanja pred sodiščem naj bi pomenila „zločinsko dejanje".

Da bi *Novosti* to svojo preuranjeno storjeno in objavljeno sodbo opravičile, navajajo ponovno iz celotne vsebine obrambnega govora odvetnika Barovića stavek, ki naj bi bil po njihovem mnenju „zločin proti koristim delavskega razreda": „Stališče komunistične partije, da izvaja oblast na vseh ravneh, temelji na partijskem monopolizmu in Mihajlov je končno rabil jasen izraz: enopartijska diktatura... Monopol ene partije ovira razvoj samoupravljanja."

„Očitno je," pojasnjujejo k temu *Novosti*, da sta oba odvetnika med procesom „spremenila obrambo v napad, v napad na samoupravni socializem in na politiko ZKJ".

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 22. marca 1975.

SRBIJA NAMERAVA KAZNOVATI „SOVRAŽNE NASTOPE"

Kot prestopok more biti kaznovana v Srbiji v bodoče brez daljšega procesa žalitev politične ureditve Jugoslavije z denarno kaznijo 570 nemških mark ali 60 dnevni zapora. Pol te kazni je predvidene za razširjanje napačnih novic in poškodbo ali neupravičeno odstranitev državnih znakov.

Po poročilu beograjskega časopisa *Politika* se nanaša še neobjavljeno zakonsko besedilo na „sovražne nastope" ne le v javnosti, marveč tudi v zasebnih stanovanjih.

Süddeutsche Zeitung, München, 11. marca 1975.

REVIJA „FILOZOFIJA" ZAPLENJENA

Po *Praxis* je sedaj, tako se zdi, v svojem obstoju ogrožena druga največja jugoslovanska filozofska revija, *Filozofija*. Celotno naklado naj-novejše, pravkar izgotovljene številke so te dni še v beograjski tiskarni zaplenili uniformirani miličniki. Kot je slišati, se je to zgodilo brez pismenega ukaza.

Revija *Filozofija* je glasilo Srbskega filozofskega društva in bi sedaj stopila v 18. letnik. Njen glavni urednik je profesor Ljubomir Tadić, ki je bil v januarju skupaj s sedmimi kolegi odslovljen z beograjske filozofske fakultete.

Pravkar zaplenjena številka je vsebovala večidel natis mnenj, s katerimi so se izbrani jugoslovanski akademski razumniki zadnje poletje glasno potegnili za beograjske profesorje filozofije; v teh mnenjih ki jih je prvotno naročilo partijsko vodstvo, so branili osebno neoporečnost profesorjev in potrdili njihovo „sposobnost za poučevanje".

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 13. marca 1975.

Ijajo novo hotelsko naselje s 600 posteljami B kategorije, namenjeno izključno delavcem in njihovim družinam. Naselje bo imelo več manjših hišic, samopostrežno restavracijo, kuhinjo za diabetike, bazene in športna igrišča.

POLHOGRAJSKI DOLOMITI — Jamari iz Medvod se v zadnjem času zelo prizadevajo, da bi čimbolj raziskali vrsto jam, ki skrivajo veliko bogastva. Med najbolj znanimi je „Babja luknja". Segajo v globino 250 m in ima v svojih hodnikih zelo veliko lepih kapnikov. V podzemnem potoku so našli tudi človeške ribice.

PREVALJE — Dogradili so novo poštno poslopje in ga opremili s sodobnimi avtomatskimi telefonskimi napravami. Nova telefonska centrala zmora dva tisoč priključkov, kar je za mnoge zelo razveseljivo. Uredili so tudi javne poštne govorilnice.

PTUJ — Pred leti so v Ptuj na leteli na bogate vrelce zdravilnih vod. Letošnjo pomlad so začeli z gradnjo Rekreatijsko-turističnega centra. Že letos julija bodo kopalcem na razpolago trije bazeni: olimpijski, rekreacijski in otroški z vsemi pripadajočimi objekti. V drugi fazi pridejo na vrsto zimski bazeni, zdraviliški in turistični objekti. Izgradnji tega RTC posvečajo v Ptuj veliko pozornost, saj je enako pomemben kot gradnja neke tovarne.

RADMIRJE — Baročna Frančiškova cerkev v Radmirju hrani velike umetnostne zaklade. Glavni oltar in kip umirajočega Frančiška Ksaverija je delo Robbove delavnice. Velika dragocenost so tudi mašni plašči, ki so jih cerkvi podarili poljski in avstrijski cesarji. Nekateri plašče je naredila cesarica Marija Terezija. Do vlade Jožefa II. so cerkev upravljali jezuiti in je bila znana božja pot. Na leto je prišlo do 30 tisoč romarjev.

SLOVENSKA BISTRICA — Vino ritoznojčan, ki je pravzaprav v Ritoznoju pridelani laški rizling, se

Edvard Kocbek, pričevalec našega časa

Trst 1975

Tržaška revija *Zaliv* je izdala kot 6. zvezek Kosovelove knjižnice delo z gornjim naslovom. Ob Kocbekovi sedemdesetletnici sta znana tržaška pisatelja Pahor in Rebula uredila to knjižico, ki vsebuje tri prispevke: Pahorjevo polemiko iz časa, ko je izšla Kocbekova zbirka *Strah in pogum*, Rebulovo premišljevanje o Kocbekovi *Listini* in Kocbekove odgovore na njuna vprašanja.

Ne da bi hoteli kakor koli ocenjevati Kocbekovo vlogo med revolucijo na Slovenskem, naj omenimo le to, da se je Kocbek vključil med vojno v OF kot kristjan.

Iz Kocbekovih odgovorov izpisujemo nekaj odstavkov:

Edi, ob Tvoji sedemdesetletnici so ti v „Delu“ napisali rezerviran članek in te že v njem napačno osvetlili. Dan zatem pa se je v sobotni prilogi pojavil spis (izpod peresa Jožeta Javorška — Brejca, op. NL), ki je izrazil nenavadno sovraštvo do Tebe, tako da je razburil javnost. Vzdignil se je odpor, „Delo“ je, kolikor vem, začelo dobivati protestne dopise, vendar jih ni objavljalo. Ker so tako doma zaprta javna občila vsem, ki te cenijo, je prav, če te povabimo na pogovor vsaj pri nas, in te prosimo, da nam odgovoriš na nekaj vprašanj.

Najprej bi radi zvedeli, kaj meniš ti: kje je izvor te nove gonje proti tebi?

Vzroka za novo gonjo ne poznam, po vsej priliki tiči v novih notranjih in zunanjih težavah režima. Poznam le povod zanjo. Izrazil ga je Edvard Kardelj pred meseci v prilogi *Dela*, kjer je spregovoril o okoliščinah Dolomitske iz-

jave in jih razširil v grobi in tako neresnični obliki, kakor še nikoli doslej.

Kardelj pravi, da so se po italijanski ofenzivi okrepile tendence, da bi se OF spremenila v koalicijo samostojnih političnih skupin. To je očitna neresnica, kajti v dobi, o kateri govori, je bila še vedno veljavna struktura začetne OF, ta pa je bila od vsega začetka koalicija treh popolnoma samostojnih in enakopravnih temeljnih skupin: komunistične, krščansko socialistične in sokolske. Temeljne so se imenovalle, ker so se med seboj imele za enakovredne in ker je bila vsaka med njimi od tal do vrha hierarhično organizirana.

Kardelj govori, kakor da bi partijska skupina že takrat imela nekakšno prednost. Iz vojske in terena smo takrat dobivali nenehne pritožbe, da se hočejo partijci s silo in zvijačo oktroirati (vsiliti, op. NL) kot dejanski voditelji. Med krščanskimi socialisti se torej ni mogla krepiti tendenca po koaliciji, ampak volja, da se ohrani status quo (obstoječe stanje, op. NL). Na avtoritaren in alternativen način je partija naši in sokolski skupini predložila izjavo, s katero naj bi obe priznali partiji dejansko in formalno prioriteto v OF. S tem aktom se je OF spremenila iz spontanega ljudskega gibanja v enostransko politično delovanje. V njem je poslej načrtno mogla delovati le partija.

Najhujše je bilo dejstvo, da se je partija pri tem opraviilu poslužila nasilja. Naša skupina je doživela najusodnejši udarec. V ozračje OF se je vrinilo nekaj tuje in nevarnega, začutili smo nadslovenske in naddemokratske namene. Partija je ukinila osvobodilno enakopravnost in si začela graditi svojo izključno oblast. Začel je delovati tihi teror.

Videti je, da si se Kardelju bolj zameril kot branilec OF kakor pa kot pristaš krščanskega socializma.

V že omenjenem spisu o Dolomitski izjavi neresnično trdi, da je nastala kot epilog raznoglasij med vsemi skupinami OF na eni strani (Dalje na 40. strani)

vse bolj uveljavlja na domačem in tujem tržišču. Kakovost vinu daje idealna lega za vinograde, peščenata zemlja in klima. Trta ima na leto več kot 2000 sončnih ur. Prav tako je važno „šolanje vina“. Mošt mora normalno brez pripomočkov dozoreti. Ime pa nosi vino po legendi, ki pripoveduje, da se je tamkajšnji graščak usmiliti svojih tlačanov in jim dovolil odnesti iz svojega vinograda toliko grozdja, kolikor ga lahko v enem dnevu naberejo. Podložniki so priložnost izkoristili in neutrudno nosili iz vinograda. Ta pa leži na strmih pobočju in, ker je tisti dan pripekalo vroče sonce, so se kmetje obupno znojili — zato ritoznojčan.

SLOVENSKE KONJICE — Župnijsko cerkev obnavljajo že nekaj let. Med obnavljanjem so strokovnjaki našli naleteli na zanimive freske iz 15. stol. Poleg fresk na Ptujski gori in fresk v kapeli Sočutne v Celju so te freske redke primer štajerskega internacionalnega mehkega gotskega sloga. Njihova značilnost so izredno mehke linije, nežni obrazi z vrsto bogatih in barvnih finih tonov. Prezbitarij je že obnovljen. Letos pride na vrsto še cerkvena ladja ter dodatni prostori. Cerkev je kulturni spomenik prvega reda.

ŠOŠTANJ — Pospešno izkopavanje premoga (ob dograditvi TE, Šoštanj IV 4,5 milijona ton letno) močno spreminja pokrajino. Zemlja kar „požira“ cele pokrajine in naselja. Najbolj so prizadeta naselja Družmirje, Škale in Šoštanj, ki jih bo treba v celoti ali delno porušiti. Iz Družmirja se bo moralo odseliti 400 ljudi, na desnem bregu Pake pa 1.200 ljudi. Rudnik daje odškodnine, vendar prinaša selitev veliko bolečin.

VOZENICA — Lovci iz Radelske občine so v gasilskem domu v Vuzenici odprli tako imenovano bazensko lovsko razstavo. Okrog dvesto lovskih trofejev, številne naše divje živali (od roparic, visoke divjadi, do vodnih ptic) in lovne naprave so predstavili občanom. Razstava je namenjena tudi osnovnim šolam.

mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1.50 avstrijskega šilinga (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pisnu v denarju ali v mednarodnih poštah kupnih pristojbino za dvoje pisem v tujino.

● **JANKOVIČ**, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● **PREVAJALSKA PISARNA V MÜNCHNU** vam ekspresno in uradno uredi vse prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje, daje informacije in poučuje nemščino po zanesljivi metodi. Dipl. filolog **JOSEPH ARECH**, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

● **PREVAJAM** iz slovenščine v nemščino in obratno hitro in poceni. Vse prevode sodno overovim. Sodni prevajalec **Monika ZIBELNIK**, 8 München 50, Franz-Albert-Straße 12, BR Deutschland. Telefon (zvečer in konec tedna) 089 - 812 30 59.

● 23-letno dobro in verno **DEKLE** želi spoznati fanta, starega do 32 let, zaposlenega v Nemčiji. Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 8).

● **PRODAM TOVORNJAK „MAN“-780** Allrad Kipper, letnik 1966, v dobrem stanju. Cena po dogovoru. Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 9).

● **PRODAM** novo dvostanovanjsko hišo v Laškem, Slovenija. Hiša je zgrajena po najmodernejših vidikih in takoj vseljiva. Interesenti naj se obrnejo na naslov: Jože Petek, D-7031 Steinenbronn, Hohewartstr. 40, BR Deutschland.

EDVARD KOCBEK...

(Nadaljevanje z 39. strani)

in med menoj na drugi strani. Njegova trditev je potvorba, ki moram zoper njo protestirati z vso prizadetostjo. Res je, da sem se upiral partijskim mahinacijam v vojski in na terenu, vendar so se z menoj vred upirali tudi moji drugi tovariši, kajti početje partije smo imeli za nelojalno. Bil sem prepričan, da partija s svojim človeško nezrelim in stalinistično vzgojenim kadrom ni sposobna dobiti neposredni moralni stik z množicami in da nas more vse spraviti v položaj, kamor ji ne bi smeli slediti.

Od tistega hipa dalje, ko je Kardelj ugotovil, da ne bo mogel manipulirati z menoj, me je začel strašiti z deterministično oznako, da sem s svojim humanističnim pojmovanjem revolucije neogibno predestiniran za zbirališče reakcionarnih sil, pa najsi se bom še

tako trudil, da bi ušel taki usodi. Ne vem, kolikokrat sem v trdih pogovorih z njim in Kidričem slišal stavek: „Si že fejest fant, ampak objektivno si nevaren.“ Stavek je postal del partizanskega humora, vendar mi ni bilo vseeno. Partijci so skrbno gojili svoj sum do mene, še po vojni sem moral pred prvim ali razširjenim IOOF po ce'e popoldneve sam proti vsem dajati odgovor na svoja javna in zasebna dejanja. Zakaj ta tortura? Zato, ker nisem zapustil enega klerikalizma, da bi sprejel drugega. Krščanske avtentičnosti so se bali bolj kakor belogardizma.

Partija je sklenila, da se me odkriža... Zato so me na drugem zasedanju AVNOJ-a v Jajcu izvolili za člana začasne jugoslovanske vlade... V Slovenijo sem se smel vrniti šele leta 1946, po dveh letih in pol. Takrat, ko so si tovariši uredili Slovenijo po svoje.

DR. ANTON TRSTENJAK:

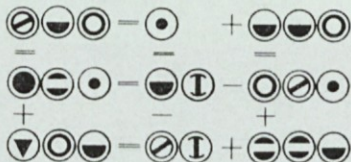
V znamenju človeka

Knjiga, ki jo je izdal *Dom prosvete v Tinjah* na Koroškem (1973), vsebuje tri predavanja znanega pisatelja psiholoških vprašanj, čigar vrsta knjig je izšla pri Mohorjevi družbi v Celju.

Knjigo priporočamo, opozarjamo pa, da jo je treba pazljivo brati (deloma manj znani izrazi). Naročite jo lahko pri Mohorjevi založbi v Celovcu. (Cena: 20 avstr. šil., 3 marke, 5 f. frankov, 1,30 am. dol., 650 lir.)

kdo?, kdaj?, kje? . . .

RAČUNSKI PROBLEM

Ta računski problem je zanimiv zato, ker ima tri možne rešitve. Seveda odgovarja pri vsaki od treh rešitev posamezni znak določeni številki.

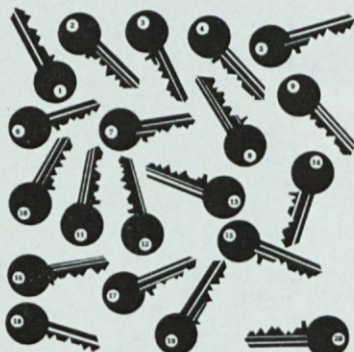
Skušajte najti rešitve brez posebne pomoči! Če pa ne gre, vam nudimo majhno pomoč: pri prvi rešitvi je končna vsota (na desni spodaj) 827, pri drugi 928, pri tretji pa 968.

KLJUČI

Tale ključ je bil izgubljen.

V urad za izgubljene predmete je prišlo že mnogo izgubljenih ključev. Ti so narisani na naslednji risbi.

Treba je ugotoviti, ali je zgoraj narisani izgubljeni ključ med njimi, in če je, kateri od njih je.

PRAŠIČ V VODNJAKU

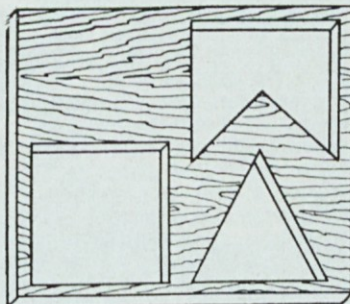
Na neki kmetiji je lepega dne izginil prašič, ki so ga bili že lepo vzredili. Po dvodnevnem brezuspešnem iskanju so ga končno našli v starem suhem vodnjaku, globokem kakih šest metrov, ki so ga bili pred dobrim letom opustili.

Prvi hip se je zdelo, da bodo zlahka potegnili prašiča iz vodnjaka z vrvjo. A po mnogih brezuspešnih poskusih so uvideli, da je popolnoma nemogoče v globokem in izredno ozkem vodnjaku vreči na prašiča laso.

Da bi spustili vodo v vodnjak, bi bilo nespametno, saj bi prašič utonil. Že so se hoteli lotiti kopanja z lopatami in krampi, ko jim je prišla na misel rešitev: zlahka so dobili prašiča živega iz vodnjaka.

Kako so ravnali?

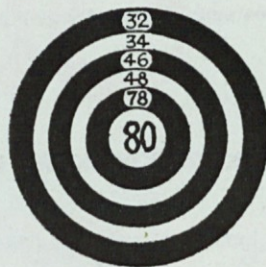
TRI ODPRTINE

Mizar mora pripraviti leseni čep, s katerim bo mogel zapreti, kadar bo treba, katero koli od treh odprtin v deski.

Kakšno obliko bo moral imeti čep?

STREL V TARČO

Trije tekmovalci streljajo v oštevilčeno tarčo, kot jo kaže risba. Vsak od njih ustrelil šestkrat. Marijan doseže 240 točk, Janez 220, Ciril pa 200. Vse puščice so tarčo zadele, le ena je pogodila sredo.

Koliko točk je dobil vsak od treh s posameznimi puščicami?

REŠITEV PREJŠNJIH UGANK

RAČUNSKI PROBLEM: 1. rešitev: $168 + 635 = 803$; $812 - 622 = 190$; $980 + 13 = 993$. — 2. rešitev: $247 + 458 = 705$; $723 - 433 = 290$; $970 + 25 = 995$. — 3. rešitev: $236 + 371 = 607$; $624 - 344 = 280$; $860 + 27 = 887$.

ŠTIRJE BRATRANCI: Najstarejši je bil Filip. Ker so se vsi zlagali, ni bil Lojze drugi, Filip je bil starejši od njega in Danijel je bil mlajši od Gabrijela, ki ni bil najstarejši. Najstarejši je moral biti potemtakem Filip. Lojze, ki ni bil drugi, ki pa je bil starejši kot Danijel, je bil tretji; Danijel je bil četrti; Gabrijel je bil drugi.

KOVČEK NA OMARI: V tem primeru ni bila odločilna le višina telesa, marveč tudi dolžina rok.

PETROLEJKA: Petrolejko je napolnila z vodo: pri tem je petrolej splaval na vrh in dosegel stenj. Petrolejka je še eno uro kasneje, ko je prišel po dekle motorni čoln, gorela.

Erscheinungsort: Klagenfurt.

Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt.

P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Msgr. Ignacij Kunstelj, 62 Offley Road, London S.W. 9. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz. (Tel. 0 31 24 - 23 59).

P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams, Tirol.

Ivan Tomažič („Korotan“), Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II. 1010 Wien I (za cerkvijo Am Hof).

Janez Žagar, Bahnhofstr. 13, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 041/23 39 10).

Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle. (Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75020 Paris. (Tel. 636-80-68).

Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).

Stanislav Kavalir, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Franc Bergant, Via dei Colli 8, 00198 Roma. (Tel. 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Mirko Jereb, 28 Bremen 1, Kolpingstr. 3. (Tel. 0421 - 32 - 84 10).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Pavel Uršič, 420 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 02 132 - 64 09 76).

Ludvik Rot, 5605 Hochdahl, Kempenweg 25. (Tel. 0 21 04 - 31 6 55).

Jože Bucik, 5605 Hochdahl, Kempenweg 25. (Tel. 0 21 04 - 31 6 80).

Dr. Edo Škulj, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 0611 61 37 22).

Jože Cimerman, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Feliks Grm, 807 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 34 2 74).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Martin Mlakar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Vereš, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus. (Tel. 030 - 785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030 - 784 84 34).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich. (Tel. 01/50 31 32).

P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065-22 71 33).